

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 28—
pol leta „ „ „ 14—
četrt leta „ „ „ 7—
na mesec „ „ „ 2-50

za Nemčijo:

celo leto naprej . . . K 33—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej . . . K 38—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izjava vsak dan svojo izjavo oddaje in prazniko.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin, dvakrat po 7 vin, trikrat po 6 vin. Poslano (enak prostor) 16 vin, parte in zahvale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vpolnitve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Upravištvu naj se pošilja naročnine, rekla nadije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej . . . K 26-40 | četrt leta „ „ „ 6-60
pol leta „ „ „ 13-20 | na mesec „ „ „ 2-20

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v prtiličju levo), telefon št. 34.

Za revizijo ustave.

Kakor nam poročajo z Dunaja, je ideja državnega sveta pokopana. Nedvomno pa je pripomogla, da je stopilo vprašanje revizije ustave še bolj v ospredje. Vlada in stranke se nahajajo pod vtisom, da je treba v tem oziru preiti od besed k dejanjem.

Težkoče pa se porajajo že pri vprašanju organa. Stranke so državni svet odklonile, ker bi bila njegova ustanovitve v nasprotju s parlamentarnimi načeli. Sedaj se porajajo z vseh strani razni projekti, komu izročiti pripravljalna dela. S slovenske strani se poudarja, da je treba predvsem vladati, ki bi bila sposobna in zmogla se lotiti velike akcije in ki bi vživela pri parlamentu tudi potrebno zaupanje. Moral bi se torej postaviti parlamentarni kabinet, katerega program bi bil revizija ustave. O sestavi takega parlamentarnega kabineta se razširjajo razne kombinacije. Najobsežnejše beležijo »Narodni Listi«: Takoj po odhodu poslancev na počitnice (torej še tekom julija) naj prevzame vladno veliko ministrstvo, ki bi obstajalo iz 2 delov. Jedro kabineta bi tvorili resortni ministri (9), med njimi 2 Čeha, 2 Poljaka, 1 Jugoslovani in 4 Nemci. Ti ministri bi bili aji uradniki ali pa člani gosposke zbornice. Drugo skupino kabineta bi tvorilo 14 ministrov - rojakov, kot ekspertov za nacionalna in državnoopravna vprašanja. Ti ministri bi bili vzeti iz poslanske zbornice in sicer (3 Čehi, 2 Poljaki, 1 Jugoslovani, 1 Italijan, 1 Rumun, ostali pa Nemci). Ta veliki kabinet bi izdeloval elaborate glede reforme ustave ter jih predlagal zbornici oziroma parlamentu za reformo ustave izvoljenemu odseku. Druga kombinacija govori zopet o spopolnitvi sedanega kabineta s 6 poslanci kot ministri - rojaki (med njimi 1 Jugoslovani), ki bi naj tvorili nekak narodni posvetovalni zbor krone.

To so kakor rečeno kombinacije. Opažati pa je, da se smatra na slovenski strani imenovanje strogo parlamentarnega kabineta, katerega sestava bi odgovarjala razmerju narodov v državi, za neobhodni predpogoj vsakega uspešnega dela na polju ustavne revizije, medtem ko se Nemci dosedaj s to mislijo še niso sprijaznili in se z nemške strani zatrjuje, da ideja parlamentarizacije ni aktualna, češ, položaj še ni dovolj razjasnjen in parlamentarizacija

naj se še le izvrši čim bodeta ustavna odseka obeh zbornic prišla glede revizije ustave do konkretnih rezultatov. Edino kar pripuščajo Nemci je, da naj stopi na čelo sedanjega kabineta mož, ki bi imel več stikov s parlamentom in več taktične spretnosti kakor vitez Seidler.

Nemci bi nadalje radi spravili vprašanje ustavne revizije pred mešano iz članov obeh zbornic sestavljeno komisijo. Predvsem pač radi tega, ker bi v taki komisiji nemške narode že a priori majorizirali. Od treh strank gosposke zbornice ste namreč dve (»ustavna« in »srednja«) pristajali nemškega državnega jezika! V ostalem se niti gosposka zbornica ne mara pridružiti načrtu Nacionalverbanda ter bo izvolila svojo posebno ustavno komisijo.

Slovenske stranke sodijo, da naj se posebni pododbor zborničnega ustavnega odseka loti vprašanja ustavne reforme, oziroma naj se v tem pododboru izvrši najprej temeljit razgovor, da se pojmi razbistrijo in se stranke informirajo o medsebojnih razmerjih. Kadar bi prišla v razgovor težavna državnoopravna tehnična vprašanja, bi mogel pododbor poklicati tudi razne učence kot eksperte. Paralelno s pododborom poslanske zbornice naj bi delovala komisija gosposke zbornice.

Slovenske stranke bodo glede organov, ki naj bodo poklicani se lotiti revizije ustave, postopale solidarno. V ta namen se vršijo te dni posvetovalna med posameznimi slovenskimi klubi. Tudi Nemci se trudijo doseči skupno postopanje vseh nemških strank (vštevši socialne demokrate) in se obračajo tudi na Italijane ter Rumune, da bi šli ne s Slovani, temveč z Nemci.

Cesar z vneto zasleduje vse akcije, ki se tičejo reforme ustave. V nedeljo je poklical k sebi načelnika Nacionalverbanda posl. Doberniga in načelnika Poljskega kluba posl. dr. Lazarskega ter se informiral o stališču teh dveh klubov. Poroča se, da bodo prihodnje klicani še drugi parlamentarci na cesarski dvor.

Kakor je videti se nahaja cela zadeva še v pripravljalnem štadiju. Z enkrat gre le zato na ajt pot, poskusi takorekoč najboljše metodo, po kateri bi se dalo pričeti veliko delo.

O obsegu reforme ustave politični krogi še ne razpravljajo. Ravno v tem oziru pa ne premagati največje težkoče, ki se zdijo zaenkrat še

popolnoma nepremagljive. Ne pozabimo, da ne gre za ustavne krparije, za ureditev uradniškega vprašanja, za razdelitev v narodna okrožja in podobne poskuse, temveč da gre za temeljito prestavbo države v smislu teritorialne avtonomije njenih narodov. Ne pozabimo, da nacionalna ozemlja teh narodov ne prenehajo obstajati in ob Moravi in da je razrešitev narodnostnega problema mogoča le na razvalinah tistega sistema, ki je v najostrejšem nasprotju s principom narodne svobode in neodvisnosti, dualizma. Kaj se to pravi, izvira iz izjave grofa Andrássyja, ki jih objavljamo na drugem mestu.

Zato bi se v dajali uprav neupravičenemu optimizmu, ako bi pričakovali, da bomo do jeseni že »pod novo streho«. Navzlic temu nas mora navdajati z zadoščanjem misel, da se država pričena zavedati svojih dolžnosti napravam slovenskim narodom. Narodna osvoboditev je na pohodu — tudi nam Jugoslovonom bo vželo solnce svobode.

Dunaj, 9. julija. (Koresp. urad.)

Danes popoldne se je vršilo pod predsedstvom ministrskega predsednika viteza Seidlerja daljše posvetovalje ministrov.

Parlamentarne počitnice.

Parlamentarni krogi poudarjajo, da je treba, da ostane zbornica tudi čez počitnice vedno pripravljena. Zato naj važnejši odseki vedno zbirajo vsak 8 do 10 dni v mesecu in od časa do časa naj se po potrebi vrše tudi plenarne seje.

Grof Czernin v Budimpešti.

Iz Budimpešte poročajo: Te dni pride grof Czernin, da se posvetojuje z ogrsko vlado o zadevah, ki so v zvezi z delegacijskim zasedanjem.

Upravitelj domobranskega ministrstva o žetvenih dopustih.

Fml. Czapp je odgovoril v soboto na interpelacijo poslanca Pantza glede dopustov za žetev in dela na polju. Izjavil je, da se vojna uprava zaveda velike važnosti teh dopustov. Enostavna prošnja pri »aportu« zastopuje. Poleg daljših dopustov se dajejo tudi krajši. V prvi vrsti imajo pravico do dopustov oni vojaki, ki še sploh niso bili na dopustu, oziroma ki so najdalje v vojni; med njimi zopet predvsem rodbinski očetje, potem sinovi vdov in onemoglih staršev, ko-

nečno 45letni in starejši vojaki, če več kot leto dni služijo v območju armade. Ako dopušta položaj, je dajati tudi vojakom v bojni črti poljedelske dopuste. Pri vseh četah, ki se nahajajo na fronti, smejo komandanti poslati 10% na dopust, pri etapnih četah še več. Vojne oblasti so organizirale sedaj tudi posebne žetvene marškompanije. To so čete, ki so sicer pripravljene za odhod na bojišče, ki pa jih, dokler niso na fronti nujno potrebne, pošilja v kraj, da pomagajo na polju. Fml. Czapp je konečno poudarjal, da je treba v žetvenem času vsakega vojaka, ki ni neobhodno potreben, poslati na delo domov.

Nepoboljšljivi.

Leta 1871, pod Hohenwartom se je Avstrija pripravljala, da popravi vsaj v svojem ožjem okviru zle posledice dualistične ustave. Takrat so se pričela pogajanja s Čehi in cesar Franc Jožef je bil pripravljen ugoditi češkemu željam po večji samostojnosti češkega kraljestva, ki bi bila prvi začetek federalistične preustrojitve države. Pred 45. leti je bila država že na tem, da stori prvi odločilni korak za razrešitev nacionalnega problema v smislu teritorialne avtonomije — tisti korak, ki je bil že takrat takoj nujen, tako neobhoden in vendar ni bil storjen. Na cesarjevi pisalni mizi je že 4 dni ležal izdani reskript o razširjenju pravic češkega deželnega zbora, ki naj bi bil postal zopet parlament češkega naroda. Tu je nastopil od takratnega kanclerja Beusta na pomoč poklican ogrski min. predsednik grof Andrássy. Strašil je vladarja, da bo popustljivost proti Slovanom ne le izzvala nasprotja z zmogovito mlado Nemčijo, temveč, da bo razjedala tudi same temelje monarhije, katere moč da spočiva edino le na dualizmu, na razdelitvi moči med dva gospodujoča naroda Nemce in Madžare. Grof Andrássy je grozil z odporom Madžarov in skliceval se je na to, da je ohranitev dualizma v smislu 12. ogrskega zakona z l. 1867. skupna in vzajemna dolžnost tako ogrske kakor tudi avstrijske polovice in da je nedotakljivost strogega dualističnega principa (ki temelji na ideji nemške in madžarske hegemonije) predpogoj madžarske nagodbene zvestobe. Andrássy je zmagal, Hohenwart je padel in ideja federalizacije avstrijskih narodov je bila pokopana.

Nemoteno so gospodovali od tistega časa Nemci in Madžari in vedno hujše se je zapletala država v težkoče izvirajoče iz nenaravnega sistema, vedno neznosnejše je postajalo breme nemških ozir. nemadžarskih narodov v monarhiji. Ako je država mudila pred vojno sliko razpada, žalostnega notranjega boja — je bila to posledica nesrečnega dualističnega sistema, ki bje v obraz enakopravnosti, slobodi, samodoločbi narodov prebivajočih v monarhiji.

Dualizem je bil jarem, ki nas je tlačil 50 let, ki je onemogočal, da bi bila postala monarhija domovina srečnih in zadovoljnih narodov.

V burji in viharju svetovne vojne, v stiskah težkih časov je zmagala misel emancipacije narodov za vedno. Od rešitve nacionalnega problema je odvisna bodočnost države. Poleg nemškega in madžarskega se morajo uveljaviti vsi ostali narodi monarhije, da bodo živeli slobodno na svoji zemlji brez tujega gospodstva. To spoznavajo najmerodajnejši činitelji države.

V tistem hipu pa, ko so se začeli na Dunaju uveljavljati moderniji državni nazori, ko stoletni nositelji moči in veljave v državi Nemci sami polagoma spoznavajo, da ne bodo mogli ohraniti svojih privilegijev, so se oglašili na Madžarskem ogorčeni državniki in politiki, ki so od nekdaj največji sovražniki moderne narodnostne ideje, ki je v najostrejšem nasprotju z nezaljšno nadvlado madžarske manjšine na Ogrskem. Kakor nekdaj oče, tako se tokrat postavlja sin grof Andrássy na čelo madžarskega odpora proti modernemu preustroju države, proti enakopravnosti njenih narodov. V dunajski »N. Fr. Pr.« je priobčil grof Andrássy članek, iz katerega je razvidna vsa reakcionarna ideologija madžarskih vodilnih politikov, za katere svetovna vojna ne eksistira, če pljuska njeno razburkano valovje ob obale madžarskega globusa.

Grof Andrássy izjavlja predvsem, da je od l. 1867. sem maksima ogrskega javnega življenja, da je ojačanje nemškega vpliva v Avstriji »naravnost v ogrskem interesu«. Že stari Andrássy, da je v nekatere veljavni momentih kot svetovalec vladarja zastavil svojo besedo proti gotovim tendencam, ki so bile v nasprotju z ogrskimi (sc. madžarskimi) interesi in torej tudi monarhiji škodljive. Primeriti se morejo slučaj, ko je ogrska vlada upravičena in dolžna

LISTEK.

Blaževa oporoka.

Luigi Calco.

Najmanj tri tedne sem v svojem srcu kiel tiste vaše in svoje znanice iz rojstnega kraja svojega tržaškega prijatelja. Saj me je na nje po noči in po dnevu spominjal tisti nesrečni opomin, ki so mi ga zapisali na hrbet in še marsikje drugod.

Skrivaj, sem se zdravil. Letal sem celo okrog zdravnikov in plačeval tiste zvišane tarife. Pa vse ni nič pomagalo. Moj nesrečni hrbet in razni drugi deli mojega raztepenega života so me le naprej boleli vzlic arniki in drugim mažam, ki so mi jih za drag denar zapisovali zdravniki.

Moje bolečine je pa še povečalo dejstvo, da sem se moral zdraviti skrivaj. Menda prvič ali kvečjemu drugi v dolgi dobi svojega štiriletnega zakonskega življenja utajil in prikril sem svoji ženi črno nevaležnost in tiste bunke, ki sem jih bil deležen od mesarja Kašmana in njegovih tovarišev.

Srajce pa iz same sramežljivosti nisem tiste čase nikdar preminjal pred ženo. Skoro bi bil zaradi tega

pohujšal našo kuhinjsko boginjo, ko me je zalotila pri tem delu. Hvala bogu, da je bila ona ravnokot sramežljiva kot jaz in da je z deviškim vsklikom zbežala od mene v svoje kuhinjsko svetlo.

V svojem srcu, kjer je kraljevala brez tekmovalk moja ljuba žena, sem pa še večkrat ponovil svojo kletev in prisego, da me rojstni kraj mojega tržaškega prijatelja ne bo več videl.

To kletev in prisego sem spoštoval. Nikakor nisem hotel postati krivoprišestnik. Ne morda iz strahu pred luknjo. Iz same doslednosti kot mož beseda. Da pa nisem prišel v kako skušnjava, sem pa tiste hude čase izvolil tu v Ljubljani več takih krajev, kjer so točili najboljše sredstvo zoper vse take skušnjave in tudi zoper telesne bolečine, ki me nikakor niso hotele zapustiti.

Zavoljo svojega ljubega zdravlja sem tiste čase torej mnogo presedel na takih krajih. Posebno pri »Zelenem močerad« sem kaj rad in pridno iskal zdravlja. Ko se mi je zdravje že povrnilo, sem pa še vedno tje zahajal. Iz same hvaležnosti sem to delal, vam rečem in to mi lahko verjamete.

Zopet sem mi mahal po malih ovinkih k »Zelenemu močerad«. Bil sem zatopljen v svoje misli, ki so se

vrtile okrog domačega ognjišča in vinca pri »Močerad«. Naenkrat me iz tega globokomnega premišljevanja zbudi krepak: »Na zdar!«

Pogledal sem, kdo me moti v razmišljanju. Nihče drugi ni bil kot moj tržaški prijatelj Fran Bogataj ali po domače »Babitonfarjevega Pitra Frenc« doktor vsega zdravstva ob jadranski obali. Na glavi je imel tisto veliko štulo, ki ji pravijo cinder. Sploh je bil nekam svečano obleden.

Segla sva si prijateljsko v roke. Na njegovo iskreno vprašanje »Kje se toči dobro kapljico?«, sem ga prijel pod pazduho in peljal k »Zelenemu močerad«, kjer sva se temeljito zasedrila.

Ko sva privežala svoji žejni duši, vprašal sem svojega prijatelja, kaj ga je privedlo v našo belo Ljubljano.

»Same skrbi in težave«, mi je odgovoril. »Ti ne veš, koliko imam sedaj skrbi. Mojemu pravemu stricu Blažu Bogataju se je svet tako zameril, da je izpil svoj polček, potem pa umrl. Proti njegovi volji sem pa njegov vesoljni dedič. Saj veš, da je samo še na najinih ramenih slonela vsa slava in bodočnost Bogatajevega imena.«

Kakor se mi je povedalo, so se v tistem brlogu, kamor je sleherni dan

zahajal moj pokojni stric, pred kakimi dvema mesecema prav pošteno stegli. Mesar Kašman in njegovi tovariši so prav po nečloveško premislili nekega pritepenca, ki jih je po svetu obrekoval.

Ko so mu prerahljali njegove kosti, so ga pa vrgli na cesto in se zmagovalno vrnili k svojim dolgi mizi. Kakor je že od nekdaj naša lepa navada, so svojo zmago tudi pošteno zalili. Moj pokojni stric je dajal za vino, da je teklo od mize. Moje so je pa pili, kakor bi hoteli posušiti vse sode. Ni se čuditi, da so bili vsi pijani kot muhe.

Moj pokojni stric se ga je tako nalezal kot strgan berač mraza. Nesti so ga morali domov. To uslugo so mu pa morali storiti tuji ljudje in ne njegovi tovariši. Toda tega se njegovim tovarišem ne sme zameriti. Saj so po pretežni večini prišli k svojim babam tudi le s tujo pomočjo.

Drugi dan pa mojega pokojnega strica ni bilo na spregled. Ko ga tudi h kosilu ni bilo, postala je njegova oskrbnica vsa zbegnala. Letala je od hiše do hiše ter pripovedovala svojim prijateljicam in drugim znankam, da stric Blaž noče in noče vstati.

Obletala je tako najmanj pol mesta. Ko se je začelo večeriti, spomnila se je, da bi bilo prav, če bi se vrni-

la domov. To je v svoji vestnosti tudi storila. Malo jo je pa tudi skrbelo, kaj bo rekel gospodar Blaž, ker je bila celo popoldne od hiše.

Ko je prišla domov, pristavila je brž večerjo. Ko je bila večerja kuhana, šla je klicat gospodarja k večerji. Bil je še vedno v postelji. Oskrbnica ga je najprvo klicala lepo po imenu, da naj vstane in gre večerjat, da večerja ne zmrzne. Ko se pa gospodar ni nič zmenil za njo, je pa začela nad njim tuliti. Ko pa tudi tuljenje ni nič izdalo, prišla ga je za roko in ga pošteno porukala.

Kakor bi jo pičil gad, je naenkrat odskočila. Gospodarjeva roka je bila mrzla kot led. Oči pa odprte in steklene. Z besedami: »Mrzel je in mrtev«, je planila oskrbnica iz stričeve spalnice in hiše ter hitela s to žalostno novico od sosedo do sosedo.

Oskrbnica se ni motila. Pretepanje, razburjenje in preobilo zaužito vino so bili vzrok nenadni smrti mojega pokojnega strica. Zadel ga je namreč kap.

Kot edinemu sorodniku so mi to žalostno novico sporočili brzojavno v Trst. Čeprav sem vedel, da se moj pokojni stric v svoji oporoki najbrž ni posebno spominjal svojega edinega sorodnika, sem vendar takoj pohtel na vlak in se odpeljal k mrlju.

se vmešavati v notranje avstrijske zadeve. To zlasti takrat, kadar politična dejanja Avstrije ogrožajo ogrsko državno pravo. Ogrska vlada ima pravico se energično postaviti proti taki avstrijski politiki, ki bi ogrožala ali hotela spremeniti v ogrskih zakonih zagotovljeno pariteto in dualizem. Grof Andrassy opozarja na »precedenčni slučaj«, ki smo ga ugodoma navedli, ki da dokazuje, da sme ogrska vlada nastopiti proti federalističnim stremiljem v Avstriji. Zakonitost uredba, ki bi hotela dati novi iz delov Avstrije ali iz delov Avstrije in Ogrske sestavljeni novi državni skupini iste pravice, ki jih ima »sve-toštevna kraljevina« bi tako nasprotovale zgodovinskemu razvoju, realnemu razmerju moči in politični samozavedi madžarskega naroda, da bi bila nevedržna. Ako bi madžarski narod videl, da so dane češkemu kraljevstvu ali iz raznih delov sestavljeni jugoslovanski državi iste pravice, ki jih poseduje Ogrska, potem bi Ogrska postala sovražnica cele te uredb. Akceptirala bi tako razrešitev le, če bi se mesto paritete in dualizma uvedla personalna unija. S to navidežno koncesijo stremiljem slovanskih narodov hoče seveda grof Andrassy le postrašiti gotove mero-dajne faktorje, zato hinavsko pristavlja: Ali pa bi taka monarhija (skupina držav združenih le v personalni uniji, tudi mogla živeti, to je seveda drugo vprašanje.

Grof Andrassy zaključuje: Ideja federalistične monarhije bi kakor vedno tudi sedaj med vojno in po vojni zadela na posebno energični odpor. Kajti ravno sedaj je šlo Madžarstvo z vsem svojim šovinizmom in oduševljenjem v boj za monarhijo. Ravno sedaj pa je znano, da najbolj nacionalni del tistih narodov, ki hočejo povečati svojo moč in svoje pravice na škodo Ogrske, žal pokazal mnogo razumevanja in veliko simpatije za tiste politične ideje, ki so v nasprotju z eksistenco monarhije in za katere se bojujejo naši sovražniki. Da celo tisti elementi omenjenih narodov, ki ne simpatizirajo z našimi sovražniki, so se v zadnjem času priznali k stremiljem, ki so naperjena naravnost proti integriteti ogrskega kraljevstva. Ali je mogoče, da bi mogli prenesti federalistično razrešitev celo tisti narodi, ki se popolnoma identifikirajo s temeljno idejo in eksistenco ter z veličino in slavo dinastije in monarhije? Ne. Drugačna kot partitistična in dualistična organizacija monarhije je pri dosedanjem obsegu monarhije nemogoča. To mi je tako jasno, da si spremembe tega stanja niti resno predstavljati ne upam. Ne verjamem, da bi mogli tisti, ki služijo interesom monarhije in dinastije, resno govoriti o spremembi v vojni preizkušeni temeljev. S tem bi iz-zvali k boju življenje in smrt baš one elemente, ki so se popolnoma identificirali z vladarstvom po-zicijo monarhije.

Tako torej grof Andrassy, ki se, kakor vidimo, ne boji prijeti za naj-podležje orožje denuncijstva, kakor gre pobijati idejo narodne enakopravnosti, ki mora, predno bo v tej monarhiji triumfirala poraziti pred-vsem moro madžarskega nasilja. Ne varajmo se; za grofom Andrassyjem stoji ogromna večina madžarske po-litične inteligence, tako kakor An-drassy mislijo tudi vsi drugi madžar-ski državniki.

Bojna življenja in smrt napovedujejo nositelji madžarske nadvlade ideji nacionalne emancipacije. To ni prazna beseda. In vendar: madžarska oligarhija bo v tem boju podlegla, ker mora podleči, ako naj bo rešena država. Kar se je posrečilo staremu grofu Andrassyju, za tem bodo zaman stremeli njegovi epi-goni.

Za povrnitev škode osebam, med vojno politično preganjanim

po nedolžnem obsojenju in aretirani-m, protizakonito konfiniranim in interniranim.

Poslanci dr. Benkovič, dr. Pogacnik, dr. Rynář, Biankini so stavi-li v imenu Jugoslovanskega kluba predlog, ki pozivlja vlado 1.) naj da vse slučaje obsodbe civilnih oseb s strani vojaških sodnih preiskavi v smeri pripustitve zopetnega postopa-nja po državnih pravnih stvih, vpo-števa je cesarsko naredbo s 25. julija 1914., dalje preiskavi, v koliki meri je predlagati te obsojence v amnestijo in poročati zbornici o tem do 1. okto-bra 1917.; 2.) osebam med vojno brez zakonitega razloga radi nazdevne politične nezanesljivosti s strani ci-vilnih in vojaških oblasti aretiranim ali interniranim, dalje svojcem usmr-čenih ali vsled zopora obolenih in umrlih se mora povrniti nastala ško-da iz drž. sredstev; 3.) liste politično nezanesljivih in osumljenih se mora-

jo odpraviti brezpogojno in povsod pri civilnih in vojaških oblastih; predloži naj se zbornici toštvarni za-konski načrt.

Poslanec dr. Benkovič o vojnih sodiščih.

Poslanec dr. Benkovič je v seji poslanske zbornice dne 3. julija izra-zil v svojem govoru uvodoma veliko zadoščenje nad proglašeno amnesti-jo, ki je odprla vrata ječ. Besedilo amnestije pa obsega še drugo odrešil-no besedo »spravljivost«.

Mi Jugoslovani smo se vedno dr-žali te politike toda pot se nam ni olajšala. Leta pred izbruhom svetov-ne vojne je izrekel v štajerskem de-želnem zboru neki nemško - nacio-nalni poslanec besede: »Kdo nam garantira, kdo nam jamči, da ne bo-mo stopili v resnem slučaju, — me-nil je slučaj vojne, — ko prekorajmo Dravo, v sovražno deželo?« S tem je mislil takozvano »jugoslovansko propagando«. Te besede so dokaz denuncijantstva, ki je prešlo našim drugorodnim deželanom v kri in me-so. To je bilo tudi prepričanje tak-ratnih merodajnih faktorjev. In še danes se vlada oklepa teh načel, ko skuša opravičiti svoje ustavolomne ukrepe, še danes vidimo, kako silen strah vlada pred izdajstvom in so-vraštvom proti državi na jugu mo-narhije.

Tri leta vojne imamo za seboj in ves čas je vladal tam doli nebeški mir. Tri leta so se naši polki slavno borili in dve leti držali soško fronto. In vendar se vlada še danes drzne sklicevati se na jugoslovansko pro-pagando, da utemelji svoje ustavo-lomstvo. To kar smo podali v svoji deklaraciji, je naša »jugoslovanska propaganda«, te pa ne bo spravil no-ben vojaški sodnik, noben orožnik s sveta. (Priljubljenost.)

Era cesarskih naredb ob izginila te dni. A tisoče in tisoče žrtve je za-htevala ta era. Leta 1914. so napra-vili lov na ljudi slovanskega mišlje-nja. Kdor je bil slovensko - nardo-n, jim je bil srbofil. Orožništvo je prina-salo kot dokaz nedolžne tiskovine v cirilici tiskane knjige in razne prevo-de ruskih in srbskih pisateljev. Brez razlogov so pošiljali v prognanstvo uradnike in zaporu v Gradcu so se polnili z nedolžnimi žrtvami. Oblasti niso ganile s prstom, nasprotno, ne-dolžne žrtve so bile med transportom izročene druhali. (Priljubljenost.) Takrat se je odprlo ali poglobilo brez-dno med nami in našimi drugorodni-mi deželani, in vse vsled nešteti-ovdab iz njihovih tovarov.

Kljub težkim časom nismo držali križem rok, toda civilne in vojaške oblasti nas niso hotele slišati. Bivši graški vojaški poveljnik se je izrazil napram meni, ne da bi bil poznal vse-bine teh ovdab: »Vsak, ki se zavze-ma za te ljudi, je v mojih očeh enako sumljiv.« (Čujmo! Čujmo!) Pri ta-kem razpoloženju se ni čuditi, da so orožniki besneli proti vsemu, kar je bilo slovensko ali hrvatsko. Ovdab so se izkazale za ničeve, na prstih bi lahko našli obsodbe in glede ute-meljivte teh obsodbi bi opozorili samo na slučaj Hohenwarter. Takih sluča-jev je bilo več. Toda ostala je mrž-nja in dvom o državi, in to bo ostalo, če zbornica ne bo poskrbela za za-doščenje in popravilo škode.

Vemo, da v tem pogledu nima-mo ničesar pričakovati od vlade, za-to naj parlament ustvari zakon, ki da tem žrtvam zadoščenje. Vse te usta-volomne razsodbe se morajo revidir-ati od civilnih sodišč in nedolžni se mora zaimagiti polno materialno in moralno zadoščenje.

Govornik se nato bavi s poljski-mi in vojaškimi sodišči, ker so pri-sedniki častniki, ki se tudi čutijo kot taki. Poleg tega ne znajo jezika, kra-jevni razmer in vojne psihoze, ki jo navaja tudi bivši minister Georgi v obrambo svojih načel.

Enako nepravilna je bila razgla-sitev prekega sode nasproti določ-bam vojaškega kazenske - pravnega reda, ki bi se smel uporabljati samo proti storilcu, zasaden, ob dčimni, a če se mu to tako dokaže. Vsi roki določeni v tem zakonu, so se kratko-malo odpravili.

Navesti hočem en slučaj vojne psihoze. Bilo je začetkom vojne ob Donavi ob srbski meji. Tam je stal oddelek poljskega orožništva z nad-poročnikom. Nekega dne so zapazili v neki vasi ob Donavi dim, kar je tolmačil poveljnik kot znamenje Sr-bom. Vsa vasa, otroci, možje, žene, so morali nastopiti. Občinski tajnik je moral označiti vse one, ki so po nje-govem mnenju nedolžni in one, ki niso zanesljivi, končno pa tudi one, ki so po njegovem mnenju sumljivi. »Nedolžne« so izpustili, »nezanesli-ve« so poslali v taborišče za interni-rance, »sumljive« pa so oddali polj-skemu sodišču. Prej pa je poveljnik še vprašal tajnika, kateri se mu zdi najbolj sumljiv. Tajnik je označil tri mo-že. Poveljnik je oddal te tri nekemu naredniku ter mu namignil. Ta jih je odpeljal — in mož ni bilo nikdar več

nazaj. Pozneje se je dognalo, da je narednik z nekaj vojaki te može na mestu pomoril. (Medklci: Čujmo! Čujmo!) To ni več vojna psihoza, tu so govorili najpogostejši nagibi!

O avditorjih so padle trde besede. Poreče se: avditorji so po § 26 voj. k. r. že tako neodvisni kot sod-niki in podvrženi samo zakonu in se more radi kršenja uradnih in službe-nih dolžnosti samo »disciplinarno po-stopati z njimi potom sodnega pred-stojnika in najvišjega vojaškega sod-nega dvora. Tudi justični odsek je 1. 1912. izrazil mnenje, da nad oficirjem justične službe nima nikdo discipli-narne kazenske oblasti, kakor njegov sodni predstojnik in najvišji vojaški sodni dvor. Ali dejstvo je, da se je stvorilo tekom vojne stanje, ki je v nasprotju s temi določbami. Leta 1912. se je opustilo, podati jamstvo za to zakonsko določeno neodvisnost vojaških sodnikov in prav radi tega predlaga, da se izdajo toštvarno po-trebni disciplinarni predpisi za justič-ne oficirje, ki upoštevajo v polni me-ri neodvisnost vojaških sodnikov in podvrženost zakonu.

Gospodje, mi odpravljamo na-redbe glede vojaškega kazenskega postopanja s civilnimi osebami. Ka-

kor znano, na Ogrskem nikdar ni bi-lo takega zakona. Sedaj ostane še Bosna. Bosanski deželni zbor je za-prt, zato je naša dolžnost, da predla-gamo, da se za Bosno in Hercegovino odpravi naredba z dne 26. julija 1914 o pripadnosti civilnih oseb pod vojaško sodnijo.

Zavrtni moram še trditev z leve strani zbornice, kakor da bi naši vo-jaki, naši junaki ne odobraval našega postopanja tukaj. Trditev je po-polnoma napačna. Sploh bi vprašal, odkod poznajo ti gospodje dušo na-šega ljudstva? Pred vojno so ti go-spodje k večjemu iz kakega obkur-nega renegatskega lista zajemali in-formacije o našem ljudstvu in pred vojno se je vedno trdilo, da ubogi jugoslovanski rod, Slovence in Hrva-te, zapeljuje njegova inteligenca! Vprašam: Kdo jih je zapeljal k nji-hovemu junaštvu na fronti? (Živahno odobravanje in ploskanje.) Bojim se le tega, da naši junaki, ko se vrnejo, porečejo, da naša politika ni bila do-sti energična, dosti radikalna, da porečejo gospodom, ki nam obljub-ljajo sedaj novo zgraditev Avstrije: Prepozno je! S tem zaključujem. (Ži-vahno odobravanje pri Jugoslo-vanah.)

Dogodki na bojiščih.

Naše uradno poročilo.

Dunaj, 9. julija. (Kor. urad.) Uradno se razglša:

VZHODNO BOJIŠČE.

V Karpatih in ob gorenji Bistrici Solotvinski so Rusi z močnimi izvid-nimi oddelki tipali naprej.

Severozapadno od Stanislavova smo morali včeraj po dvodnevni luti borbi prepustiti prvo pozicijo svojih obrambnih naprav sovražniku. Raz-širjenje ruske pridobitve na tleh je nastop rezerv prečil. Severno od Dnjestra zlasti na galiških tleh mo-čno delovanje artiljerije.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Pri Vodicah smo zavrnili italijan-ski sunek.

JUGOVZHODNO BOJIŠČE.

Neizpremenjeno.

Sej generalnega štaba.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 9. julija. (Koresp. urad.) Wolffov urad poroča:

ZAPADNO BOJIŠČE.

V dežju in megli je ostal skoraj v vseh oddelkih fronte ogenj do ve-čera slaboten. Potem je na več to-čkah oživel ogenj. Po noči je prišlo potem na raznih točkah do za nas uspešnih izvidnih bojev.

Pri armadni skupini nemškega prestolonaslednika smo s popolnim uspehom izvršili napad za izboljšanje svojih pozicij ob Chemin des Dame-su. Po ognjenem napadu metal min in granat na napadalne ci-lje je prodrla pehota krita ob za-pornega ognja artiljerije, da vdre. Iz doleženj Saksoncev, Thürinžanov, obrenskih čet in Westfalcev sestav-ljene napadalne čete so vzele v mo-čnem sunku francoske jarke južno od Pargunya in Filaina na fronti, široki 3 1/2 km, ter so držali zavzete črte proti petim sovražnim napadom.

Vsled odvrnitve pozornosti so-vražnika so bile malo poprej ob cesti Laon - Soissons napadalni oddelki hessenskih, nassauskih in westfal-skih bataljonov vdrl v francoske jar-ke. Ko so izpolnili svojo nalogo, so se vrnili, kakor je bilo ukazano, z večjim številom vjetih v lastno črto. Sovražnik, ki se je povsod silno upiral, je imel velike krvave izgube, ki so se pri brezuspešnih protinapadih tudi še po noči stopnjevali. Vjetl smo 30 častnikov in nad 800 mož. Plen vojnega materiala je zelo velik.

Na zapadnem bregu Mose so ob-držali Francozi iz bojev v noči na 8. t. m. nekaj majhnih kosov jarkov v rokah. Sunke, ki so jih izvršili danes pred dnevom, smo zavrnili.

VZHODNO BOJIŠČE.

Armadna skupina gener. feldmaršala princa Le-opolda Bavarskega.

Armadna skupina general-obersta v. Böhm-Ermollija. Dočim je med Stripo in Zloto Lipo vladalo samo živahno artiljerijsko delovanje in so nam nekateri sunki prinesli vjete, je prišlo pri Sta-nislavu do novih bojev. Močni ruski napadi so tam tožeče čete med Cien-žowom in Zagwoždžem potisnili 12 km proti gozdnatim višinam. Čr-

nega Lesa nazaj. Vsled nastopa nem-ških rezerv se je sunek ustavil.

Fronta generalobersta nadvojvode Jožefa.

V Karpatih je trajalo živahno de-lovanje ruskih baterij. Na več to-čkah so se ponosrečili krajevni na-padi Rusov.

Pri armadni skupini ge-neralfeldmaršala v. Ma-ckensena in ob makedonski fronti je položaj neizpremenjen.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

Ruska ofenziva.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 9. julija. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan dne 9. julija zvečer.

Z zapada ničesar no-vega.

Na vzhodu so Rusi na cesti Kaluž - Stanislavov znova napadli. Njih sile smo s protisunkom usta-vili. Severno od Dnjestra nobenih posebnih dogod-kov.

Dva dni je trajala bitka pri Sta-nislavovu. Zopet so tu poslali Rusi silne mase v boj ter žrtvovali brez pomisleka tisoče in tisoče, samo da bi prebili naše črte. Njih namen se jim ni posrečil. Za trenutek morda se je zdelo Rusom, da so dosegli svoj cilj, ko so se morale udati naše čete premočnemu ruskemu pritisku od Cienzoza do Zagwoždža ter se umakniti proti Črnemu Lesu. Naše rezerve pa niso pripustile, da bi se bila zveza pretrgala ter so končno nemške rezerve ustavile tudi nadal-jne umikanje. Kje se je zgodilo, nam uradno poročilo ne pove, toliko pa je razvidno iz uradnega poročila, da smo opustili vasi Jamnico, Pasiečno. Ali so se naše čete ustavile že pred Majdanom, ali so si poiskale ugodnej-še pozicije onstran Lukve, ni dosedaj znano.

Za ta svoj trenutni in krajevno omejen uspeh se imajo zahvaliti Rusi svoji artiljeriji, ki je iz zelo ugod-nih pozicij popolnoma razbila naše jarke. Dasiravno se je naša tam sto-ječa divizija branila z največjo hra-brostjo, vendar ni mogla zabraniti strahovitih premoči, da bi ne bila vdr-la v naše črte.

Iz vojnega poročevalskega stana pripominjajo k temu boju. Ko so Rusi vrgli včeraj popoldne in v prvih po-poldanskih urah nove rezerve v boj, so morale naše čete opustiti najspre-dnje črte obrambnih pozicij. To ob se-bi malo pridobitev tal, ki daje Rusom na cesti iz Stanislavova le nezaten napredek, so morali poplačati z veli-kimi izgubami. V prvih napadih so morali izločiti iz boja nič manj, ka-kor štiri divizije, ker so imele pre-strašne izgube. Pravčasno izvršeni protisunek hrabrih hrvatskih čet, ki je prijel sovražnika v boku, je ustavil nadaljnje rusko prodiranje.

Na ostali fronti večidel le artiljerijsko delovanje. V Karpatih in ob gorenjem toku Bistrice Solotvinske je tipalo samo več ruskih stotnij proti našim varstvenim črtam, sicer pa ru-ske pehote dne 8. t. m. ni bilo videti.

Dopolnilno posnemamo iz poro-čila Wolffovega urada, ki minucioz-no naglašja, kje se bore manjše nem-ške enote: Na vzhodni fronti so se

borile nemške baterije pri Zborovtu in Brzežanih dne 8. julija z vidnim uspehom. Kolodvor Krzywe vzhod-no od Brzežanov gori. Tam je bilo opažati več ur trajajoče eksplozije. Razen v odseku pri Stanislavovu, kjer se je ruski premoči posrečilo ne-znatno vpgnenje fronte, so bili boji včerajšnji dan manj silni. V Karpatih samo v pokrajini Ludove in Smotre-ca živahnejše bojno delovanje. So-vražni oddelek, ki je hotel pod mo-čnim infanterijskim ognjem in ognjem strojnih pušk prodreti, je bil s težkimi izgubami zavrnjen. Živahen sovražni severovzhodno od Focsanija in med Fundenijem in Brailo.

RUSKO URADNO POROČILO.

5. julija. Zapadna fron-ta. Vzhodno od Brzežanov je potisnil sovražnik naše postojanke nazaj naš artiljerijski ogenj pa ga je zopet za-vrnil. Vzhodno od Lipice Dolnje je so-vražnik po artiljerijski pripravi dva-krat napadel naše pozicije; vsakokrat smo ga zavrnili.

6. julija. Zapadna fron-ta. V smeri na Zložov silno delovanje obojestranskih artiljerij. V pokraji-ni severo - zapadno od Ribnikov pri Dzikilanih je prišlo do cele vrste kratkih silnih spopadov naših oddel-kov s sovražnikom. Sovražna artilje-rija je silno obstreljevala naše pozi-cije vzhodno od Lipice Dolnje. — Romunska fronta. V okolici Kiliescija so razvili Nemci bele za-stave, da bi pozvali naše vojake k bratstvu. Naš artiljerijski ogenj je sprejel ta poziv.

7. julija. Zapadna fron-ta. V okolici Pinska je naša rečna flotilja razdelala okope in mine ob reki Pini. V smeri Zložov je naša pe-hota v okolici Batkova - Manajova po artiljerijski pripravi napadla mo-čne sovražne pozicije. Posrečilo se ji je zasesti tri črte jarkov, zvečer pa je sovražnik v celi vrsti protinapa-dov naše čete zopet potisnil nekoliko nazaj. Na fronti višin severno od Pre-sovceva (Lavrikovce) — gozd Tra-voctoki, severno od Rodova do za-padno od vasi Konjuhi so pričele čete z ofenzivo ter so se 6. julija ves dan ljuto borile. Naprave in utrjene točke so menjale večkrat posestnika. So-vražnik, ki je bil postavil v boj sveže rezerve, je izvršil celo vrsto proti-napadov, med njimi prav ljute v sme-ri na vas Orlov in na gozdove zapad-no od Konjuhov, kjer se je nasprotni-ku posrečilo zavrniti naše napadalne oddelke na več odsekih. Koncem dne-va smo obdržali višine severozapad-no od Presovceva, vasi Lavrikovce in Travotoki in višine vzhodno od Ro-dova. Tekom 6. t. m. smo v boju vje-li 17 častnikov in 672 mož. V smeri na Dolno v okolici Stanislavova so potisnile naše prednje čete sovražni-ka na fronti Jamnica - Pasiečna na-zaj ter zasedle sovražne jarke. Južno od Bohorodčanov so dvignile naše prednje čete sovražno postojanko ter prodre na fronti Lahovce - Dzwiniacz in zasedle Dzwiniacz. Zavrnile so sovražne protinapade in sovražno učinkovanje v okolici Jablanke-Pornoy. V celem smu v bojih 6. t. m. v smeri na Dolno vjetl 260 mož. V Karpatih v okolici Pnevov je napad-la neka naša stotnjica sovražno ovi-ro, pobodla 17 Avstrijcev in vjela 4.

Protiv ofenzivi.

Ženeva, 7. julija. „Echo de Pa-ris“ poroča iz Petrograda, da so tam zadnje dni aretirali mnogo ljudi, ki so javno protestirali protiv ofenzivi.

UKRAJINSKA REPUBLIKA.

Poslanec vitez Wassilko je dobil preko Stockholma od ukrajinske so-cialno - revolucionarnega sovjeta to - le brzojavko: Ukrajinski centralni sovjat je razgla-sil samostojno ukrajinsko republiko ter se je konsti-tuiral kot ukrajinska vla-da. Do sedaj so imenovani po en ukrajinski državni upravitelj, vojni, mornariški, justični, finančni in zuna-nji minister. V sporočilu prebivalstvu se sporoča, da se bodo odslej davki pobirali za novo ukrajinsko vlado.

Stockholm, 9. julija. (Kor. urad.) »Rječ« poroča, da je sklenil ukrajin-ski centralni svet, da se ne smejo iz-vesti nobeni ukazi provizorične vla-de, predno jih ni potrdil ukrajinski sovjat.

Stockholm, 7. julija. (Kor. urad.) »Rječ« poroča, da je ukrajinski cen-tralni svet sestavljen generalni komisa-rijat pod predsedstvom Viničenka, nadalje državne in finančne tajnike in tajnike za zunanje zadeve, vojno in justico.

Dogodki na morju.

Potopljen francoski podmorski čoln.

Pariz, 7. julija. (Kor. ur.) »Ha-vas.« Podmorski čoln »Ariane« je bil 19. junija od sovražnega podmorske-ga čolna torpediran in uničen; devet mož posadke se je rešilo.

Z ostalih bojišč.

VOJNA Z ITALIJO.

Italijanski letalci. Iz vojnoporočevalskega stana dne 8. julija: Na italijanskem bojišču so delovali včeraj poleg sovražnika artiljerije zlasti njegovi letalci. Velika letalska skupina je preletela črte soške armade, napravila pa le neznatno škodo.

Vojno leto 1918. Preko Curia poročajo: Milanski listi pišejo, da se italijanska vlada po naznanilu v zbornici pripravlja že sedaj na dopolnitev svoje armade za vojno leto 1918.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

8. julija. V gorenjem Veltlinu je poskusil sovražnik v noči 6. na 7. t. m. polastiti se ene naših izpostavljenih postojank v Valsurvi. Nagli protinapad naših rezerv in ogenj naših baterij sta ga prisilila, da je opustil podjetje. Na ostali fronti so bile infanterijske akcije močne in tu in tam živahnije, zlasti na Vodich, kjer smo na nepričakovano koncentracijo sovražnega ognja odgovorili z ljutim in učinkovitim protinapadom. Ena naših učinkovitih bombardirajočih letalskih skupin, spremljana po lovskih aparatih, je zletela popoldne nad Idrijo, je obložila tam kljub ljutemu odbijalnemu ognju sovražnika vojaške naprave za spravljanje živega srebra z 2 in pol tonama streliva in je povzročila požare in škodo. Ko so izpolnili svojo težko in drzno nalogo, so se vrnili letalci nepoškodovani na letališče v naših črtah, izvemši en aparat, ki je padel na tla med sovražnimi črtami.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

6. julija popoldne. Artiljerijski boj je bil včasih med Mietto in Aisno precej živahen. Trije nenadni napadi naše male postojanke v tej pokrajini so se v našem ognju ponesrečili. V Champagni precejšnje delovanje obeh artiljerij, zlasti ob Helmski gori in gori Teton. Z lahkoto smo zavrnili sovražne napade zapadno od gore Tahura. Na levem bregu Mose so položile naše baterije uničevalni ogenj na nemške naprave severno in zapadno od višine 304. Boji patrolj pri Louvremontu na desnem bregu.

6. julija zvečer. Čez dan novo stopnjevanje artiljerijskega delovanja v odsekih Vauxaillon, Laffaux, La Royere in Braye en Laonnois. V Champagni smo izvršili ob Visoki gori Cornillet posamezna podvzeta ter smo izravnali dva naprej moleča kota in vjeli 20 met. Sovražnik, ki je štirikrat poskusil zopet zasedsti izgubljene pozicije, je imel resne izgube, uspeha pa ni dosegel. Na levem bregu Mose je artiljerijski boj sedaj zelo živahen ob višini 304 in ob Mort Hommu.

Belgijsko poročilo.

6. julija. Sovražnik je s presledki obstreljeval razne odseke naše fronte. Živahen boj z bombami v okolici Hetsasa.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

6. julija popoldne. Zavrnili smo sovražni sunek pri Bullecourtu. 6. julija zvečer. Artiljerija je bila delavna na obeh straneh Scarpe in v odsekih Messines in Nieuport. Sicer ničesar poročati.

Sovražni letalci nad Kölnom.

Berolin, 8. julija. (Kor. ur.) Wolf-fov urad poroča: V noči na 7. juli so poleteli sovražni letalci preko trdnjavskega okoliša Köln, v ranih jutranjih urah pa preko rensko - westfalskega industrijskega ozemlja. Škoda znaša kakih 2000 mark. Ljudje niso bili ranjeni, industrijski obrati ne zadeti. Tudi na Ludwigshafen in okolico in na Trier in okolico so vrgli številne bombe. Vojaške škode ni bilo. En otrok je bil ubit, en možki ranjen. Pri Saarburgu v porenski pokrajini smo z obrambnim ognjem prisilili francosko letalo, da je pristalo. Oba letalca smo vjeli.

Razne vojne vesti.

Ruska provizorična vlada in razmere na Grškem.

Petrograd, 8. julija. (Kor. ur.) Petr. brz. ag.: Provizorična vlada sporoča: Sredi julija se bo sklical v Pariz kongres zaveznikov, da razmotriva balkanskih zadev se tičoč vprašanja. Razen navodil v čisto vojaških zadevah so dobili naši zastopniki na konferenci naročilo, da naj pri rešitvi političnih vprašanj na Balkanu zastopajo stalnišče provizorične vlade ter naj se zlasti zavzemajo za uporabo od demokracije razglašeni splošnih načel zunanje politike. Ta navodila se tičejo zlasti grškega vprašanja v zvezi z zadnjimi dogodki. Glede tega vprašanja smo morali obsojati sredstva, s katerimi se je silo nadomestiti kralj z drugim kraljem. Zato se tudi naše čete ne uda-

ležujejo podvzeta v južni Grški. V razgovorih smo se postavili na stalnišče, da je določitev vladne oblike na Grškem in njene upravne organizacije izključno stvar grškega naroda ter smo izjavili, da stoji simpatije ruskega naroda, ki se je ravnokar osvobodil dinastičnega iga, izključno le na strani take svobodne razrešitve s strani grškega naroda samega. Neobhodno potrebno je naglašati, da dajo vojaške operacije naših čet našemu glasu v mednarodnih zadevah večjo moč in da dobi beseda ob dejanja revolucionarne armade oprte ruske demokracije posebno tehtnost. To je velike važnosti z ozirom na nameravano pariško konferenco, katere delo bo stalo gotovo v medsebojnem stiku z deli splošne konference zaveznikov, ki se bo v kratkem vršila in ki jo provizorična vlada že pripravlja.

Spor zaradi Epira.

Ženeva, 7. julija. „Matin“ poroča iz Aten, da se Venizelos sedaj pogaja z Italijo, da bi ta zapustila zasedeni del Epira, sicer se odnosi med obema deželama ne dajo razbistriti.

Finska.

Bern, 8. julija. „Petit Parisien“ poroča iz Petrograda, da se položaj na Finskem postruje. Finci niso več zadovoljni samo z avtonomijo. Finski deželni zbor odklanja najetje posojila za Rusijo.

Notranja kriza na Nemškem.

Najnovejša poročila poudarjajo, da položaj na Nemškem še ni razjasnjen. Privatne vesti zatrjujejo, da Bethmann - Hollweg ostane, da pa se izvrše v državnih tajništvih in v pruskem ministstvu večje spremembe. Kanceler je včeraj v glavnem odseku državnega zbora dvakrat govoril in je baje odklonil socialno-demokratsko mirovno formulo. Med demokratičnimi strankami se vrše pogajanja, da naj državni zbor sprejme posebno resolucijo, ki bi izražala naziranje nemškega naroda glede bodočega mira. Resolucija naj bi poudarjala strogo obrambni značaj nemške vojne ter akceptirala z gotovimi omejitvami tudi načelo: mir brez aneksij in brez odškodnin. Tozadevno pa se stranke še niso sporazumele, ker baje nacionalni liberalci nečejo akceptirati formule »brez odškodnin«. Zatrjuje se, da bo padla odločitev v najbližjih dneh. Z ozirom na izvajanja posl. Erzbergerja, poročajo uradno, da se v razpravah glavnega odbora nikakor ni pokazalo razno presojanje položaja, temveč da se je soglasno priznavalo, da presega uspeh podmorske vojne vsa pričakovanja.

Berolin, 9. julija. (Koresp. urad.) Wolffov urad javlja: Popoldne se je vršila pod predsedstvom cesarja in kralja v palači državnega kancelarja seja kronskega sveta, katere so se udeležili poleg pruskih ministrov tudi državni tajniki.

Berolin, 9. julija. (Koresp. urad.) Kakor poročajo, so nacionalni liberalci odklonili nameravano resolucijo glede vojnih ciljev. Vrše se pogajanja, da se najde formula, ki bi jo mogli tudi nacionalni liberalci akceptirati.

Berolin, 9. julija. (Koresp. urad.) Seja državnega zbora se je odgodila na sredo popoldne. Na dnevnem redu te seje bo razprava o notranje in zunanje političnih vprašanjih in o vojnem kreditu.

Državljanska vojna na Kitajskem.

Šangaj, 7. julija. (Kor. ur.) Bivši ministrski predsednik Tuan Taj Jui poroča, da so monarhisti v petek napadli pri Langfangu ter bili vrženi nazaj. Republikanci so zasledovali monarhiste ter prodrli 10 milj v smeri na Peking.

Rotterdam, 9. julija. „Times“ poročajo iz Tientsina: 300 mož francoskih, italijanskih, angleških, japonskih in ameriških čet, ki so bile poslane v ojačenje poslaniških straž v Peking, je bilo pri Langfangu, kjer stoji cesarske in republikanske čete že v boju, ustavljenih s pozivom, da naj se umaknejo za železniško črto, ker je železniška proga pretargana. Zunanji diplomati v Pekingu so sklenili, svariti novo cesarsko kitajsko vlado pred resnimi posledicami pretarganja železniškega prometa med Tientsinom in Pekingom.

Peking, 8. julija. (Koresp. urad.) Reuter. Zjutraj je metalo neko letalo bombe na cesarsko palačo. Cesar je izdal edikt, v katerem naznanja svoj odstop. Republikanci so zasedli strateško važne pozicije zunanjega okraja mesta. Najbrže bo prišlo do mirnega sporazuma.

Spominjajte se „Rdečega križa“.

Politične vesti.

— Kdor hoče spoznati učinek amnestije na tkzv. nemške radikalne kroge, ta mora te dni čitati razne provincijalne nemške liste in lističe. Izbruh strasti in jeze so v teh organih tako silovit, da se jih ustraši še — cenzura. V člankih in noticah se tu pojavlja tisti duh, ki je nesreča države. Naj navedemo le en primer: »Marbg. Ztg.« z dne 8. julija poroča: V mariborskem Narodnem domu so radostno proslavili pomiloščenje veleizdajnikov Kramarja, Klofača itd., za katere (= po katerih krivdi) so morali naši vojaki žrtvovati toliko življenj. Narodnjaki so z ženami in otroci hiteli v Narodni dom, da se skupno vdajajo veselju nad svobodo teh ljudi... V isti številki »M. Ztg.« so še trije strupeni članki in nebroj raznih primerno zredigiranih vesti o Čehih, češkem narodu, čeških voditeljih.

— Nov češki list. V Pragi je prišel izhajati nov političen tednik »Češke demokracije«. Izdaja ga urednik Jan Hajšman.

— Nov politični monstre - proces v Sarajevu. Dne 3. julija se je pričela pred sarajevskim okrožnim sodiščem glavna razprava proti 31 Srbom in Hrvatom iz Bosne, ki so obtoženi veleizdaje. Razprava bo zopet trajala več tednov.

— Češki socialisti o svojih vtisih v Stockholmu. Češki soc. - dem. poslanci Němec, Haberman in Šmeral, ki so se vrnili iz Stockholma ter prišli v parlament, pripovedujejo, da so dobili v Stockholmu najboljše vtise. Povsod se je izražala želja po skorajšnjem miru. Češki socialni demokrati so imeli v pogovornem konferenci z nizozemsko - skandinavskim mirovnim odsekom, ki pa so bile seveda neobvezne. Edino merodajno so bile za nje izjave stranke v parlamentu in strankarski program. V prvi vrsti je šlo za to, da se razbistre obojestranski vojni cilji. Splošno se sodi, da bo mogoče avgusta ali septembra doseči splošno mirovno konferenco, dasiravno so večine delavskih strank na Angleškem in Francoskem ter vlade teh držav proti taki konferenci. Težičje pa leži pri Rusih ter bo glede Rusov padla odločitev že te dni in je upati, da bodo Rusi za konferenco. Splošno se pa sodi, da bo zadnja, odločilna beseda, ki bo dala svetu mir, padla na Dunaju. Naglašajo se tudi, da se Avstro-Ogrska v svetovni vojni ni preveč eksponirala in da uživa v vseh entitnih državah, zlasti pa v Rusiji, velike simpatije.

— Bismarkove memoire na Angleškem. »Daily Chronicle« spominja na znano dejstvo, da je zadnji del »Misli in spominov« kneza Bismarcka shranjen v angleški banki in se sme po pokojnikovi določitvi objaviti šele, ko bodo mrtve vse v njem navedene osebe. Angleški list meni, da je dolžnost angleške vlade, da zapleni to nemško last in jo objavi. Nemška vlada bo sicer trdila, da so objavljene reči napačne, ali Bismarck je še vedno nemški narodni junak in vtisk njegovih besed bi mogel pospešiti mir. Omenjeni tretji del obsega razmerje med Bismarckom in nemškim cesarjem Viljemom in je baje precej ostre vsebine.

— Koalicijski kabinet v Kanadi. Iz Ottave poročajo, da so se ministrskemu predsedniku Bordemu posredila pogajanja za sestavo koalicijskega kabineta. Več liberalcev bo vstopilo v vlado. Ko bo sprejet zakon o brambni dolžnosti, se bodo izvršile splošne volitve.

— Novi kitajski cesar. »Matin« poroča iz Pekinga, da je izdal novi cesar štiri edikte, v katerih obsoja korupcijo v upravi zadnjih pet let ter obljublja, da se Mandžujji ne bodo v bodoče več vtikali v notranjo politiko. Cesar obljublja, da bo ustanovil strogo konstitucionalno monarhijo ter zatrjuje, da bo respektiral vse prejšnje pogodbe in državne pogodbe. Glede krite daje na prosto voljo, ali jo hoče kdo nositi ali ne.

Naša mornarica.

Napisal tajni svetnik Rudolfigrof Montecuccoli, c. in kr. admiral.

Nepričakovani izbruh vojne je postavil našo mornarico pred vrsto velikih in težkih nalog, katere je kljub nenadnosti, s katero so nastopile — kakor smemo danes ob koncu tretjega vojnega leta reči brez hvalisanja — rešila na sijajen način. Ko je vedno ostrejša se razvijajoči položaj nas prisilil, da smo pograbil za orožje, je bilo stanje na morju pripravljeno nastopiti 3 velike bojne ladje (»Viribus unitis«, »Tegetthoff« in »Princ Evgen«) po 20.000 ton vsaka in za rezervno eskadro linijske ladje »Fran Ferdinand«, »Radetzky« in »Zrinyi« po 14.000 ton vsaka, h katerim je bila uvrščena še ena flotilja križark in ena torpedov. Takoj po

vojni napovedi so bile druge divizije razreda »Nadvojvoda Karel«, »Habsburg« in »Monarch« — po tri enote — postavljene v službo v kratkih presledkih, potem ko je bilo vpoklicano možno in rezerve, po času nastopa vojaške službe. Naravno, da so imeli oficirji in možno izpolniti izredno velike zahteve. V mirnih časih je doba šestih mesecev norma, da se ladja povsem vzposobi za boj, da se izvrše potrebne vaje in se privadijo oficirji in možno drug na drugega, kar je pri mornarici conditio sine qua non. Tudi v armadi se pušča rado starejši ljudi na istem mestu, kajti kontinuiteta igra važno vlogo. Sedaj so bila ista dela z vsjo naglico, pa tudi vsjo temeljitostjo končana v par tednih. Svetel vzgled neutrudljive skrbnosti in vdane požrtvovalnosti je bil takratni admiral in poznejši veliki admiral Hauss, ki je storil naravnost nadčloveška dela, da je postavil mornarico kar najhitreje v službo. Istega duha so bili navzeti vsi mornarji. Istočasno z linijskimi ladjami so bile sestavljene razne skupine križark in flotilj, tako da kmalu po vojni napovedi je bilo mogoče poslati ladje na njihove razne postaje. Del je bil placiran na obrežju, dočim je večina mornarice ostala v centralnem pristanišču. Pričetek vojne je torej dobil našo mornarico opremljeno.

Naši nasprotniki — takrat Anglija in Francija — so bili na morju glede števila svojih bojnih sil v znatni premoči napram nam. Zato si nismo mogli dovoliti nikakih večjih sunkov iz Adrije, zlasti ne, ker je bila še lastna mornarica potrebna vezbanja. Sovražnik spočetka ni poslal nikakih večjih bojnih sil.

V avgustu 1914. pa je prišla francoska mornarica 17 do 18 velikih ladij, spremljana po angleških jednotah, pred Kotski zaliv. Dne 16. avgusta je križarila »Zenta« pod poveljstvom fregatnega kapetana Pavla Pachnerja v družbi s torpedovko »Ulan« pod poveljstvom korvetnega kapetana Egona Panfilijsa pred zalivom Barom v svrhu blokade črnogorske obali. Med vrhom Volovico in Mendersem, približno pet morskih milj od brega, so zagledali ob 7 uri 45 minut zjutraj v jugozapadni smeri sebe dima, ki so se hitro bližali. Sedemnajst francoskih jednot in več angleških križark je napadlo »Zento«. »Zenta« je sprejela neenaki boj in oddala nad 120 streliv. Več bojnih ladij je streljalo s topovi najtežjega kalibra na »Zento«. Ladja se je začela potapljati. Kar je bilo tajnih aktov, so bili potopljene posebej in potom šele je dal poveljnik ukaz za zapustitev ladje, ki se je nahajala približno 4 do 5 morskih milj od brega pri Lastovem. Junaško se je borila do zadnjega trenutka in izginila z razvito zastavo v valovih. Sovražnik se je obrnil proti jugu in zapustil bojišče, ne da bi bil poskusil rešiti z ladje preostale mornarje, katere so potem zajeli čolni s praporom ženevske konvencije in so bili postavljeni na svojo prošnjo pri čer Sv. Nedelje na kopno, da ne bi prišli v črnogorsko vjetništvo. Nekaj ur pozneje pa je vendar prišlo črnogorsko vojaštvo in odpeljalo izmučene ljudi. Posadka »Zente«, boreča se do pogina, je podala sovražniku pojm drznega in požrtvovalnega duha naše vojne mornarice.

Služaj igra včasih svojo posebno vlogo. Francozi so potopili »Zento« vsled svoje premoči in istega dne pred 14 leti je »Zenta« Francozom izredno izdatno pomagala. Takrat je detachment »Zente« začela bokserske vstaje v Pekingu branil Francoze hrabro in uspešno in si so se bili združili z njimi v pobratniško slavlje. In sedaj so Francozi 137 mož »Zente« prepustili usodi in v njihovo rešitev niti s prstom niso ganili...

Prihodnje mesece je prišlo do manjših afer v Boki. Tam so bile baterije, katere so bili postavili Črnogorci na visokih postojankah nad Kotorm, ustavljene z jako učinkovitim ognjem naših mornariških topov. Boka je bila oproščena nadaljnjega nadlegovanja. Tudi pri zavojevanju lovčena so si priborile naše ladje s preciznim ognjem svojih težkih topov veliko zaslug, in so krepko pripravljale infanterijski juriš.

Francoski podmorski čoln »Curie« se je upal priti do vhoda v puljsko pristanišče, bil tam 21. decembra 1914. potopljen, pozneje pa dvignjen in vozi sedaj za nas.

Isti dan je bil ob vhodu v naše domače morje 23.467 ton težki dreadnought »Jean Bart«, praporna ladja iz 16. enot sestavljene francoske sredozemske flotilje, vsprico te slednje po našem podmorskem čolnu »Nr. 12« pod poveljstvom poročnika linijske ladje Egona Lercha torpediran in težko havariran. Zal, da je vrli Lerch naslednje poletje umrl junaške smrti na krovu svojega po sovražnem torpednem strelu potopljene podmorskega čolna.

1. marca 1915 so ob pol treh zjutraj trije naši torpedni čolni, spremljani po treh rušilcih, vdrli v prista-

nišče Bar in izkrcali oddelek, ki je v skladiščih ob pomolu nahajajoče zaloge zažgal in uničil. Za hitrejšo izkrcanje francoskih transportnih parnikov novi sezidani pomol s tračnicami in skladišči je bil z razstrelitvijo popolnoma demoliran. Takozvana jaha »Rumija«, ki se je vporabljal že leta samo za transport blaga, zadnje mesece pa edino še, da je vlekla jadrnice, v Albaniji s konterbando naložene, in so jej naše akcije doslej vedno prizanašale, je bila iz notranjega pristanišča spravljena ven in ker je vihar zabranjeval odvoz, topoljena pred pristaniščem. Med temi operacijami je pet sovražnih baterij besno obstreljevalo naše ladje ali zadele jih niso.

27. aprila je podmorski čoln »Nr. 5«, poveljnik poročnik linijske ladje Jurij vitez Trapp, v Jonskem morju torpediral in potopil francosko oklopno križarko »Leon Gambetta«.

(Konec prihodnjic.)

Kranjsko deželno društvo c. kr. avstrijskega zaklada za vojaške vdove in sirote ter za otroško varstvo in mladinsko skrb.

Ljubljana, 9. julija.

Društvo, ki se je ustanovilo danes dopoldne ob 11. uri v slavnostno dekorirani dvorani c. kr. deželne vlade ob navzočnosti Njegove c. in kr. Visokosti Nadvojvode Salvatorja in najvišjih in najodličnejših krogov ljubljanskega prebivalstva ter zastopnikov dežele, ima, kakor že pove njeno ime, namen oblažiti posledice sedanje svetovne vojne. Namen društva ni samo preskrbeti vdovam in sirotam kolikor možno dostojno življenje, marveč pred vsem poskrbeti za primerno vzgojo sirotam po vojaki. Kolikor možno, pa se bo društvo oziralo na sirote sploh ter vzelo v svoje varstvo otroke, ki bi bili v svojem duševnem razvoju ogroženi. O eminentno človekoljubnih ciljih društva govoriti bi bilo odveč, ker že omenjeno zadostuje, da vzbudi v vseh blagih srcih gorko zanimanje in ker si vsakdo, kdor želi pristopiti temu društvu, lahko dobi pravila pri kranjski podružnici v Ljubljani, kakor tudi pri okrajnih glavarstvih. Poleg tega šteje društvo že ob ustanovitvi nad 1800 članov, ki se bodo gotovo potrudili z agitacijo pritegniti društvu čim večje število novih članov.

Ustavni občni zbor je otvoril namesto obolelega predsednika osrednjega društva ekselence grofa Wickenburga njega namestnik podpredsednik društva princ Lobkowitz, zahvaljujoč se vsem številnim udeležencem, zlasti deželnemu predsedniku grofu Attems.

Ker je predsednik podružnice vsakokratni deželni predsednik, kakor to določajo pravila, je deželni predsednik grof Attems prevzel predsedstvo, nakar je podpredsednik osrednjega društva Lobkowitz v dolgem govoru očrtal namen društva ter slikal naloge, ki čakajo ne samo po končani vojni, marveč že sedaj osebe, ki se zbirajo okrog tega človekoljubnega zbora. Z govorimi besedami je slikal bedo, kateri lahko zapadejo kljub državni pomoči rodne padlih junakov ter je klical vso javnost na pomoč, da se zaostalom olajša gorje in da možnost do poštenega preživljanja. Zlasti toplo se je zavzemal za mladino, ki je izgubila svojega reditelja ter je končal svoja izvajanja z željo, da bi društvo pripomoglo vzgojiti mladino zdravo na telesu in duhu v hraber in vrl rod, kot mogočno oporo domovini v vojni in v miru. Njegovemu trikratnemu klicu »živio!« protektorjema društvu, cesarju in cesarici, so se vsi navzoči z navdušenjem odzvali.

Deželni predsednik grof Attems je v daljšem slovenskem govoru pozdravil namestnika Najvišjega protektorja, orisal v kratkih besedah namen društva, omenil predelala za ustanovitev ter apeliral na pomoč občinjskih uradov, sodnih oblasti, že obstoječih organizacij za mladinsko skrb, na knezoškofjski ordinarijat in na župne urade. Orisal je nadalje organizacijo društva ter posebej omenil žensko vojno pripomoč. Omenil je, da je društvo že v prvih tednih svojega obstoja nabralo nad 30.000 K, da mu pa še treba kljub temu lepemu uspehu še izdatne pomoči. Končal je s trikratnim »živio!« na nadvojvodo Leopolda Salvatorja, čemur se je viharno odzvala vsa dvorana.

Deželni predsednik grof Attems je sporečil nato navzočim, da je odposlal generalni adjutanturi Njegovega Veličanstva cesarja v imenu društvene občnega zbora poklonitveno brzojavko, na katero je sprejel ta-le odgovor:

Grad Laxenburg, 9. jul. 1917.

Njegovo Veličanstvo se zahvaljuje Vašemu visokoroduju ter vsem udeležnikom na ustanovnem zborovanju »Kranjskega deželnega društva c. kr. avstrijskega zaklada za vojaške vdove in sirote ter za otroško varstvo in mladinsko skrb« za Njegovemu Veli-

čanstvu izrečeno vdanost ter blagovoljuje dati izraza odkritosrčni želji, da naj bi tudi ta patriotična skrbstvena akcija, kateri izreka Njegovo Veličanstvo svoje priznanje, uspešno pripomogla k prvotni prihodnosti naše drage domovine.

Po Najvišjem naročilu feldmaršal-lajtnant princ Lobkowitz, generaladjutant Njegovega Veličanstva.

Ko je deželni predsednik grof Attems še naznanil, da je opravičil svojo odsojnost ljubljanski knezoški dr. Bonaventura Jęglič, se je oglašil k besedi deželni glavnik, dr. Susterski, pozdravljajoč v imenu dežele novo društvo, kateremu želi mnogo uspeha in pozdravljajoč c. in kr. Visokost nadvojvodo Salvatorja.

(Konec prihodnjice.)

Vesti iz primorskih dežel.

Za mrtve so izkazani v seznamu št. 536. skupne centralne izkaznice pisarne: Mihael Bolčič iz Boljunca, ml. 97. polka, prid. konjski bolnik, rojen 1883, umrl v Mariboru za jetiko 24. marca t. l.; Ivan Bolle iz Trsta, dom. 5. p., rojen 1868, umrl 5. aprila t. l. v Mariboru za pljučnico; Fran Selak iz Cerklja, dom. p. 5., rojen 1874, umrl v Gradcu za jetiko 13. marca t. l.; Avgust Šinigoj iz Malih Zabelj, dom. p. 27., rojen 1893, umrl v Rottenmannu 15. marca t. l. za jetiko; Artur Slejko iz Trsta, p. 97., rojen 1877, umrl na Dunaju za srčno boleznijo 20. marca t. l.; Anton Tomazinič iz Lokvice, topničar, korporal, rojen 1883, umrl 24. marca t. l. ustreljen v glavo; Josip Zobec iz Trsta, p. 97., rojen 1884, umrl v Lebringu za vnetjem prsne mrene. Izkazana je v tem seznamu med mrtvimi tudi Anita Gironcoli plem. Steinbrunn iz Gorice, pomožna bolnišnica strežnica v Novem mestu, rojena 1882, ki je umrla 25. marca t. l. vsled revmatizma v glavi.

Onstran fronte. »L' Eco« poroča nadalje: Italijanska armada je dobila avstrijske občine nezmerno za razvijanje dobrodelnega delovanja, ker njihovo premoženje ni bilo na razpolago, kajti bilo je investirano pod avstrijskimi naslovi ali deponirano pri avstrijskih bankah. Sicer so bili občinski zastopi razpuščeni in uvedena provizorična uprava. Italijansko notranje ministrstvo je moralo vzeti na svoj račun stroške za bolnišnice in za preskrbo za delo nesposobnih. Važno je, da se izplačuje družinam vojakov v avstrijski armadi, katere se nahajajo na ozemlju od Italijanov okupiranem, podpora, in sicer v isti meri, ki jo je izplačevala avstrijska vlada. Italijanska vlada podpira tudi družine regnikov in neregnikov, bivajočih v Avstriji in radi političnih ozirov interniranih. Podpirajo se tudi družine onih avstrijskih vojakov, ki so bili poslani domov pred italijansko okupacijo, ker so bili invalidi ali bolni vsled vojnih štrapacov in ne morejo delati, dalje družine pogrebnih in padlih. Mesečne podpore, potrjene in dovoljene, obsegajo okoli 15.000 družin in 21. decembra 1916 je skupna vsota od okupacije dalje presegla 13 milijonov lir. Graški ribiči tudi dobivajo podporo.

Radi neprijaznosti domačinov. V Auerstalu na Nižem Avstrijskem je umrla Ana Nemec iz Dol. Vrtojbe. Niso je nesli v cerkev in pokopali so jo pred časom, tako da je sin prišel prepoznati k pogrebu svoje matere. Poroča se, da je to zakrivila neprijaznost domačinov. Potreba bi bilo natančneje pojasniti o tej neprijaznosti.

Trgovska šola v Splitu. Na tej šoli je bilo v baš zaključnem šolskem letu 90 dijakov in 52 dijakin. Število učencev vedno raste. V Dalmaciji upoštevajo vedno bolj važnost strokovnih šol, zato pa bi morala tudi vlada v polni meri podpirati to stvarno stremiljenje Dalmatincev in jim otvoriti tudi trgovsko akademijo.

Dnevne vesti.

— Vojaški odlikovanja. Nadporočnik Viljem Pečnik 6. top. polka je odlikovan z vojaškim zasluznim križem III. razreda z vojno dekoracijo. Narednik Ivan Starč pri orožniškem kordonu soške armade je odlikovan s srebrnim zasluznim križem s krono na traku hrabrostne svetlinje in črnozlati četovodja Anton Stmonič je dobil isto odlikovanje brez krone.

— Drugi odlikovan. V zadnjih bojih na tirolskem bojišču se je zopet odlikoval Maks Jeruc, trgovski potnik, sedaj četovodja pri c. in kr. pešpolku Cesarjevič št. 17, za kar je dobil srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda. Pred nekaj meseci je bil odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda.

— Pogreb. Včeraj popoldne se je vršil pogreb podpolkovnika Avgusta Richarida. Pri pogrebnih svečanostih v evangelijski cerkvi je bil navzoč

tudi nadvojvoda Leopold Salvator.

— Prameščen je stotnik Alfred Lavrič pl. Zaplav od zbora generalnega štaba k pešpolku št. 17.

— Draginjska doklada državnim nastavljencom. Med vlado in odsekom za državne nastavljenice je prišlo do kompromisa, da se bo že te dni razglasila naredba, ki dovoljuje državnim nastavljencom že s 1. julijem zvišano draginjsko doklado, tako da bodo nastavljenec s 1. avgustom dobili izplačane draginjske doklade za julij in avgust. Državni zbor o teh dokladah ne bo sklepal, marveč vzel samo naznanilo in skupni kompromis na znanje. Draginjska doklada pa bo znala po številnosti rodbine od VI. činovnega razreda navzgor 17 do 60%, od VII. do XI. činovnega razreda 28 do 110% in za državne služe in poduradnike 32 do 128% temeljne plače. Vlada se tudi pozivlja, da stori potrebno, da dobe enake doklade tudi učitelji in deželni uradniki ter privatni uradniki podjetij, ki so dobavitelji za državo.

— Iz Gradca nam javljajo: Pomiloščen je med drugimi tudi slovenski dijak Janko Novak, ki je bil leta 1915. obsojen na 5 let težke ječe. Nahajal se je v kaznilnici v Karlu, kjer pa je telesno in duševno tako oslabil, da so ga letos spravili nekam v bolnišnico. Tu ne vemo, ali je ta nadarjeni in nekdanji tako sveži in čili mladenič še živ ali ne. Njegovega sotrpna Endlicherja je, kakor znano, rešila smrt na dan glavne razprave.

— Češki »Casopis pro moderní filologii a literatúry« prinaša v svoji junjski številki članek »Shakespeare u Slovencu«, ki ga je napisal Fr. Govekar in ki znova pravi, kako živo se Čehi zanimajo za duševni pokret slovenskega naroda. Članek na kratko in informativno govori o razvoju slovenskega gledališča od Šekspira, o predstavi njegovih dram na slovenskem odru in interpretih glavnih vlog teh dram — ki so bili izvečine Čehi —, nadalje o slovenskih prevodih Šekspira, ne izvemši nesrečnega dr. Olaserja, in konstatira slednjič, da o vplivu Šekspira med slovenskimi dramatikami ne more biti govora, o čemur bi jaz podvomil. — Interesantni članek je preložil na češko dr. Fr. Sedlaček, ki z ljubeznjivo in vnuemno seznanja svoje sorojake z našim kulturnim gibanjem.

— Plemenito darilo. F. A. rodbino z osmimi otroci v vojni oslepelega ljubljanskega Pavla Kriznarja, je podarila namesto venca na krsto gosp. Mihaela Bayerja rodbina Ivana Ogorelca v Ljubljani visok znesek 100 kron. — V imenu revne rodbine srčna hvala!

— Vojaški konji in vozovi s potrebnim mostvom za spravljane žetve. Prizadeži poljedelci se opozarjajo, da namerava vojaška uprava dati za spravljane žetve na razpolago konje, vozove in delavske oddelke, in sicer na posebno prošnjo potom svojega županstva. Tozadevna pojasnila daje v Ljubljani mestni gospodarski urad na magistratu.

— Listje za krmo. V največ delih naše dežele je bila letos jako slaba letina za seno. Praktični poljci pri posameznih kavalerijskih formacijah, kakor tudi znanstveni preizkusi, so dognali, da je listje največ vrst dreve najboljše ter polno nadomestilo za seno. Torej če to krmo z dobrim uspehom rabi armada za svoje konje, bi bilo žeteli, da se je poslužujejo tudi naši gospodarji ter pričeli rabiti to krmo brez predsodkov v svojih hlevih. Najboljše za to krmo služi listje hrastovo, pravega kostanja in bukev, seveda je tudi drugih vrst dreves listje porabno za krmo. Listje, nabrano v mesecu juliju, daje najboljše krmo, ker ima največ redilnih snovi, seveda se pa nabira to listje lahko do pozne jeseni. Nabira naj se tako, da se prav drobne vejice z listjem režejo ali pa tudi samo listje nabira. Tako nabrano listje naj se posuši v kozolcih ali pa na drobno nastlano posuši v senci in potem shrani v za to pripravne prostore. Pred krmo se mora to listje drobno zrezati, z senom pomešati ali pa tudi samo za krmo porabiti. Živina ima to krmo rada ter pri tem tako dobro uspeva, da lahko, če potrebno, popolnoma pogreša oves ali njega nadomestil. Priporoča se, da se to listje za krmo pridno nabira ter s tem zlasti omogoči prihranitev večje množine krme. Pri nabiranju tega listja bili bi porabni sedaj v poštnicah, kjer družin delavskih mož ne manjka, otroci, katerim bi to delo ne bilo samo zdravo, ampak tudi kratkočasno.

— Dobava raznih predmetov za c. in kr. vojsko. C. in kr. vojni ministerstvo nabavi večje število spodnjih plaščev, telovnikov z rokavi, nadalje zimsko perilo, sweaterje in snežne čepice. Vzorce je dobili proti plačilu pri oddelku za oblačilne vzorce (Abteilung für Bekleidungs muster in Brunn am Gebirge). Ponudbe z vzorci je poslati čim prej na naslov: Be-

stellgruppe der 13. Abt. des k. u. k. Kriegsministeriums, Wien II. Kaiser Josefstrasse 15.

— Izplačevanje vojaških nastavitvenih pristojbin se zopet prične na mestnem magistratu dne 17. julija 1917 v mestnem vojaškem nastavljenem uradu, Mestni trg št. 27, III. nadstropje, in sicer: za stranke, ki stanujejo v I. mestnem okraju (poljanski okraj) in v II. mestnem okraju (Mestni trg, Stari trg, Karlova in Dolenjska cesta) v torek, dne 17. julija; za III. mestni okraj (Tmovo in Gradišče do Franca Jožefa ceste) v sredo dne 18. julija; za ulice med Prešernovo ulico, Franca Jožefa cesto, Bleiweisovo cesto, Cesto na južni kolodvor in Miklošičevo cesto v četrtek dne 19. julija; za IV. mestni okraj (šentpeterski okraj in Vodmat vzhodno od Miklošičeve ceste) v petek dne 20. julija. — Za Spodnjo Sisko in vse one, ki so bili zadržani v gori navedenih dneh, v soboto, dne 21. julija 1917. Uradne ure izplačevanja so od 3. do pol 6. popoldne. — Stranke se prosijo, da se natančno držijo teh določb.

— Konec velikanske kače in strahu na Barju. Pišejo nam: V nedeljo se je napotila večja dobro oborožena družba pod spretnim vodstvom gosp. Česnovarja, Verbiča iz Zaletna z gosp. Švarjajem, Mramorjem, Mandelnom in Slovnikom ter Kurjevaščanom in Srakerjem loviti 4 metre dolgega zmaja na ljubljansko Barje. Družba se je razdelila na tri oddelke in tako oprezno korakala proti kraju, kjer se je kača prikazovala, plazel se gret na solnce. Junaku Mramorju se je kmalu posrečilo dobiti sled in kraj njenega ležišča ter je s pritajenim vzlikom kazal na kraj tik ob vodi, kjer se je čisto slegljena grela in gledala njih početje. Na povelje: »Streljaj!«, je hkrati padlo 12 strelcev. Učinek je bil popoln, ni se več zganila. Ko gre družba junakov z vso opreznostjo zopet nekoliko bližje, udari Peter Skala v grozen smeh. Kaj naj bi bilo? Kača se je spremenila v eno lato od kozolca, katero je voda Bog vé od kod prinesla in na bregu reke izce pustila ležati. Strah je sedaj preč in upajmo, da bode tudi kmalu vojske konec.

— Iz vode so potegnili v soboto popoldne v Grubarjevem prekopu šoferja Roschka, ki se je pri zadnji avtomobilski nezgodi ponesrečil in utonil.

— Koča na Golici. Slovensko planinsko društvo opozarja, da je Kadnikovska koča na Golici zatvorena. Ključ do koče se ne more nikomur posoditi ali izročiti. V koči ni ne provijanta in ne kuriva.

Umrl je dne 9. julija ob 6. zjutraj na Kamnu v Kandiji pri Novem mestu gospod Viljem Rozina, deželni okrožni živnozdravnik v Metliki, star 50 let. Pokojnik je služboval več let na Hrvaškem in zadnja leta v Metliki, kjer si je pridobil s svojim prijaznim obnašanjem in strokovnim znanjem splošno spoštovanje tudi pri obmejnem hrvaškem prebivalstvu. Pogreb draga rajnega bo v sredo, dne 11. julija ob pol 3. popoldne na šmihelski pokopališče. — Blag mu spomin!

V Krškem je umrla gospa Ivanka Jerman. Bodi ji prijazen spomin! Nezgodna z dinamitno patrono. 38letni Tomaž Hacin v Mostah je našel patrono, katero je hotel potem doma odpreti. Patrona je eksplodirala in Hacin je težko ranjen na levi roki.

Treščilo je pred nekaj dnevi v liho Ivana Proseno v Strohlinju. Žena njegova je padla v ogenj, ko je hitela iz hiše. Poškodovana se je tako, da je kmalu nato umrla.

Z drevesa je padel 66letni Jakob Slivnik z Aspa in obležal nezavesten. Kmalu nato je umrl.

Smrtno se je ponesrečil 60letni Ivan Robavs, cerkovnik na Sv. Planini. Padel je pri Hrsteljevi hiši v Selu pri Zagorju z lestve, v katero je zadel voz ter jo prevrnil.

Na Koroškem so prepovedali prodajati ženskam tobak.

Razpisano je notarsko mesto v Pliberku na Koroškem, kjer je tamkajšnji slovenski notar gosp. Svetina pred kratkim umrl. Opozarjamo slovenske notarje in notarske kandidate na to mesto. Prošnje je vlagati do 17. julija.

Aprovizacija.

— Oddaja govejega mesa na rudoče izkaznico. Mestna aprovizacija ljubljanska bo v sredo dne 11. julija oddajala v cerkvi sv. Jožefa goveje meso po nižini cen na rudoče izkaznice. Določa se naslednji red: od 2. do 3. pridejo na vrsto vse one rudoče izkaznice, ki so zaznamovane z veliko črko A, od 3. do pol 4 ure rudoče izkaznice s števil. 1 do 200, od pol 4 do 4 ure števil. 201 do 400, od 4 do pol 5 ure števil. 401 do 600, od pol 5 do 5 ure števil. 601 do 800, od 5 do pol 6 ure števil. 801 do 1000, od pol 6 do 6 ure števil. 1000 do konca.

Vsaka stranka mora primesti poleg rudoče izkaznice tudi rodbinsko karto, katero je prejela pri zadnji krušni komisiji v petek. Izrečno se opozarja, da ne dobi nobena stranka mesa, če se ne izkaže z zahtevano rodbinsko karto. Pri nakupu je pripraviti tudi drobci.

— Kruh in moka za letoviščarje iz Ogrske. Vsled razpisa c. kr. urada za ljudsko prehrano z dne 12. junija 1917 št. 21.761, se mora oddajati kruh in moka tudi na krušne izkaznice, ki veljajo za dežele ogrske krone, katere predlože letoviščarji iz Ogrske. Ker je treba odrezke teh izkaznic vpsolati centralni vojnižnogi prometnega urada in da ne bode pri prodaji kake zmešnjave, se opozarja, da prodajalci kruha nakažejo vsako osebo, ki bi predložila ogrsko krušno izkaznico, predvsem v mestno posvetovalnico, kjer se bodo ali krušne izkaznice zamenjale ali pa opremile z mestnim pečatom. V nujnih slučajih pa je kruh takoj oddati na ogrske izkaznice ter potem dotične odrezke predložiti v mestno posvetovalnico.

— Vkuhanje sadija. Mnogo gospodinj tarna, da v sedanjih časih ni mogoče izvrševati tako priljubljeno vkuhanje sadija, ker ni mogoče dobiti potrebnega sladkorja. Gospodinj v pojasnilo naj služi sledeče: Državi na razpolago dane zaloge sladkorja so tako velike, da bi pri zadostnem štedenju v hišnem gospodinjstvu, industrijah, v armadi itd. vsem potrebam zadostile. Pod nobenim pogojem pa se te zaloge ne smejo raztrositi. To bi se zgodilo, ako bi se vsakemu gospodarstvu oddelilo gotovo množino sladkorja za vkuho sadija, ker bi pri tem nastala možnost, da bi se v veliko slučajih porabile te množine sladkorja za druge svrhe; s tem bi nastala nevarnost, da bi mnogo sadija ne bilo konservirane in bi tako ne prišlo za prehrano ljudstva v poštve. Radi tega je potrebno, da se v posameznih gospodinjstvih letos vkuhanje opusti ter si preskrbe gospodinjke vkuhanje sadija na drug način. Natančne poizvedbe in pogovori s strokovnjaki ter konsumenti so dognali, da bi bilo najumestnejše konserviranje in vkuho sadija prepustiti sadjerejem, posameznim organizacijam (hišnih gospodinj, katere bi skupno sadije vkuhale) ter izdelovalcem marmelad in sadnih sokov. Velika prednost za hišne gospodinjke je konserviranje in vkuha sadija brez sladkorja, po navodilih profesorja za vino in sadjerejo v Klosterneuburgu Henrika Pfeifferja. Ta navodila bodo v kratkem izdana od c. kr. urada za ljudsko prehrano.

— Draginja vina. Nastala je velika draginja vina. Deloma so tega krive tudi rekvizicije. Na Reki leži pač ogromno mnogo vina, a Reka je ogrska in zato se mora pač pri nas rekvirirati. Vinske cene torej rasejo pri nas po gostilnah. O tem se nam piše od verodostojne strani: Kako se sedaj vino na debelo prodaja, oziroma kupuje, je naravnost nečuvno. Se preden se še nadaljna kupčija vrši, si prodajalec in kupec drug drugemu obljubita, da ne smeta nikomur izdati, kako se je vino prodalo, oziroma kupilo, da ju nihče zasledovati ne more, in potem šele se cena in drugo dogovori. Imena so pisu teh vrst znana. To pa nekatere krčmarjem še nikakor ne zadoštuje, izsesati hočejo svoje žrtve ne samo z neprimernimi visokimi cenami, ampak še na drug način, to je: s prepričilo mero. Za postrežbo rabijo večinoma steklenice, ki imajo cimetno črto tik pod robom, natoči se pa le do vratu, tako, da so gostje pri meri vsakokrat za 8. do 12 h na blagu prikrajšani. Pripomniti je še, da cimetna črta na steklenicah nima nikakega uradnega značaja, služi le krčmarju, da približno ve koliko natočiti, — ako pa gost zahteva, tedaj se mora pa krčmar uradno poverjene cinkaste mere poslužiti, katera mora v vojudini Kranjski v vsaki krčmi na razpolago biti. — Kdor se temu upre ali pa nepopolno mero toči, zapade kazni in sicer zadnji radi goljufije.

— Enotno toaletno milo namerava vpeljati vlada. Prodajalo se bode kos po 56 vinarjev.

— Draginja vina. Nastala je velika draginja vina. Deloma so tega krive tudi rekvizicije. Na Reki leži pač ogromno mnogo vina, a Reka je ogrska in zato se mora pač pri nas rekvirirati. Vinske cene torej rasejo pri nas po gostilnah. O tem se nam piše od verodostojne strani: Kako se sedaj vino na debelo prodaja, oziroma kupuje, je naravnost nečuvno. Se preden se še nadaljna kupčija vrši, si prodajalec in kupec drug drugemu obljubita, da ne smeta nikomur izdati, kako se je vino prodalo, oziroma kupilo, da ju nihče zasledovati ne more, in potem šele se cena in drugo dogovori. Imena so pisu teh vrst znana. To pa nekatere krčmarjem še nikakor ne zadoštuje, izsesati hočejo svoje žrtve ne samo z neprimernimi visokimi cenami, ampak še na drug način, to je: s prepričilo mero. Za postrežbo rabijo večinoma steklenice, ki imajo cimetno črto tik pod robom, natoči se pa le do vratu, tako, da so gostje pri meri vsakokrat za 8. do 12 h na blagu prikrajšani. Pripomniti je še, da cimetna črta na steklenicah nima nikakega uradnega značaja, služi le krčmarju, da približno ve koliko natočiti, — ako pa gost zahteva, tedaj se mora pa krčmar uradno poverjene cinkaste mere poslužiti, katera mora v vojudini Kranjski v vsaki krčmi na razpolago biti. — Kdor se temu upre ali pa nepopolno mero toči, zapade kazni in sicer zadnji radi goljufije.

— Enotno toaletno milo namerava vpeljati vlada. Prodajalo se bode kos po 56 vinarjev.

— Draginja vina. Nastala je velika draginja vina. Deloma so tega krive tudi rekvizicije. Na Reki leži pač ogromno mnogo vina, a Reka je ogrska in zato se mora pač pri nas rekvirirati. Vinske cene torej rasejo pri nas po gostilnah. O tem se nam piše od verodostojne strani: Kako se sedaj vino na debelo prodaja, oziroma kupuje, je naravnost nečuvno. Se preden se še nadaljna kupčija vrši, si prodajalec in kupec drug drugemu obljubita, da ne smeta nikomur izdati, kako se je vino prodalo, oziroma kupilo, da ju nihče zasledovati ne more, in potem šele se cena in drugo dogovori. Imena so pisu teh vrst znana. To pa nekatere krčmarjem še nikakor ne zadoštuje, izsesati hočejo svoje žrtve ne samo z neprimernimi visokimi cenami, ampak še na drug način, to je: s prepričilo mero. Za postrežbo rabijo večinoma steklenice, ki imajo cimetno črto tik pod robom, natoči se pa le do vratu, tako, da so gostje pri meri vsakokrat za 8. do 12 h na blagu prikrajšani. Pripomniti je še, da cimetna črta na steklenicah nima nikakega uradnega značaja, služi le krčmarju, da približno ve koliko natočiti, — ako pa gost zahteva, tedaj se mora pa krčmar uradno poverjene cinkaste mere poslužiti, katera mora v vojudini Kranjski v vsaki krčmi na razpolago biti. — Kdor se temu upre ali pa nepopolno mero toči, zapade kazni in sicer zadnji radi goljufije.

— Enotno toaletno milo namerava vpeljati vlada. Prodajalo se bode kos po 56 vinarjev.

— Draginja vina. Nastala je velika draginja vina. Deloma so tega krive tudi rekvizicije. Na Reki leži pač ogromno mnogo vina, a Reka je ogrska in zato se mora pač pri nas rekvirirati. Vinske cene torej rasejo pri nas po gostilnah. O tem se nam piše od verodostojne strani: Kako se sedaj vino na debelo prodaja, oziroma kupuje, je naravnost nečuvno. Se preden se še nadaljna kupčija vrši, si prodajalec in kupec drug drugemu obljubita, da ne smeta nikomur izdati, kako se je vino prodalo, oziroma kupilo, da ju nihče zasledovati ne more, in potem šele se cena in drugo dogovori. Imena so pisu teh vrst znana. To pa nekatere krčmarjem še nikakor ne zadoštuje, izsesati hočejo svoje žrtve ne samo z neprimernimi visokimi cenami, ampak še na drug način, to je: s prepričilo mero. Za postrežbo rabijo večinoma steklenice, ki imajo cimetno črto tik pod robom, natoči se pa le do vratu, tako, da so gostje pri meri vsakokrat za 8. do 12 h na blagu prikrajšani. Pripomniti je še, da cimetna črta na steklenicah nima nikakega uradnega značaja, služi le krčmarju, da približno ve koliko natočiti, — ako pa gost zahteva, tedaj se mora pa krčmar uradno poverjene cinkaste mere poslužiti, katera mora v vojudini Kranjski v vsaki krčmi na razpolago biti. — Kdor se temu upre ali pa nepopolno mero toči, zapade kazni in sicer zadnji radi goljufije.

— Enotno toaletno milo namerava vpeljati vlada. Prodajalo se bode kos po 56 vinarjev.

— Draginja vina. Nastala je velika draginja vina. Deloma so tega krive tudi rekvizicije. Na Reki leži pač ogromno mnogo vina, a Reka je ogrska in zato se mora pač pri nas rekvirirati. Vinske cene torej rasejo pri nas po gostilnah. O tem se nam piše od verodostojne strani: Kako se sedaj vino na debelo prodaja, oziroma kupuje, je naravnost nečuvno. Se preden se še nadaljna kupčija vrši, si prodajalec in kupec drug drugemu obljubita, da ne smeta nikomur izdati, kako se je vino prodalo, oziroma kupilo, da ju nihče zasledovati ne more, in potem šele se cena in drugo dogovori. Imena so pisu teh vrst znana. To pa nekatere krčmarjem še nikakor ne zadoštuje, izsesati hočejo svoje žrtve ne samo z neprimernimi visokimi cenami, ampak še na drug način, to je: s prepričilo mero. Za postrežbo rabijo večinoma steklenice, ki imajo cimetno črto tik pod robom, natoči se pa le do vratu, tako, da so gostje pri meri vsakokrat za 8. do 12 h na blagu prikrajšani. Pripomniti je še, da cimetna črta na steklenicah nima nikakega uradnega značaja, služi le krčmarju, da približno ve koliko natočiti, — ako pa gost zahteva, tedaj se mora pa krčmar uradno poverjene cinkaste mere poslužiti, katera mora v vojudini Kranjski v vsaki krčmi na razpolago biti. — Kdor se temu upre ali pa nepopolno mero toči, zapade kazni in sicer zadnji radi goljufije.

— Enotno toaletno milo namerava vpeljati vlada. Prodajalo se bode kos po 56 vinarjev.

— Draginja vina. Nastala je velika draginja vina. Deloma so tega krive tudi rekvizicije. Na Reki leži pač ogromno mnogo vina, a Reka je ogrska in zato se mora pač pri nas rekvirirati. Vinske cene torej rasejo pri nas po gostilnah. O tem se nam piše od verodostojne strani: Kako se sedaj vino na debelo prodaja, oziroma kupuje, je naravnost nečuvno. Se preden se še nadaljna kupčija vrši, si prodajalec in kupec drug drugemu obljubita, da ne smeta nikomur izdati, kako se je vino prodalo, oziroma kupilo, da ju nihče zasledovati ne more, in potem šele se cena in drugo dogovori. Imena so pisu teh vrst znana. To pa nekatere krčmarjem še nikakor ne zadoštuje, izsesati hočejo svoje žrtve ne samo z neprimernimi visokimi cenami, ampak še na drug način, to je: s prepričilo mero. Za postrežbo rabijo večinoma steklenice, ki imajo cimetno črto tik pod robom, natoči se pa le do vratu, tako, da so gostje pri meri vsakokrat za 8. do 12 h na blagu prikrajšani. Pripomniti je še, da cimetna črta na steklenicah nima nikakega uradnega značaja, služi le krčmarju, da približno ve koliko natočiti, — ako pa gost zahteva, tedaj se mora pa krčmar uradno poverjene cinkaste mere poslužiti, katera mora v vojudini Kranjski v vsaki krčmi na razpolago biti. — Kdor se temu upre ali pa nepopolno mero toči, zapade kazni in sicer zadnji radi goljufije.

— Enotno toaletno milo namerava vpeljati vlada. Prodajalo se bode kos po 56 vinarjev.

— Draginja vina. Nastala je velika draginja vina. Deloma so tega krive tudi rekvizicije. Na Reki leži pač ogromno mnogo vina, a Reka je ogrska in zato se mora pač pri nas rekvirirati. Vinske cene torej rasejo pri nas po gostilnah. O tem se nam piše od verodostojne strani: Kako se sedaj vino na debelo prodaja, oziroma kupuje, je naravnost nečuvno. Se preden se še nadaljna kupčija vrši, si prodajalec in kupec drug drugemu obljubita, da ne smeta nikomur izdati, kako se je vino prodalo, oziroma kupilo, da ju nihče zasledovati ne more, in potem šele se cena in drugo dogovori. Imena so pisu teh vrst znana. To pa nekatere krčmarjem še nikakor ne zadoštuje, izsesati hočejo svoje žrtve ne samo z neprimernimi visokimi cenami, ampak še na drug način, to je: s prepričilo mero. Za postrežbo rabijo večinoma steklenice, ki imajo cimetno črto tik pod robom, natoči se pa le do vratu, tako, da so gostje pri meri vsakokrat za 8. do 12 h na blagu prikrajšani. Pripomniti je še, da cimetna črta na steklenicah nima nikakega uradnega značaja, služi le krčmarju, da približno ve koliko natočiti, — ako pa gost zahteva, tedaj se mora pa krčmar uradno poverjene cinkaste mere poslužiti, katera mora v vojudini Kranjski v vsaki krčmi na razpolago biti. — Kdor se temu upre ali pa nepopolno mero toči, zapade kazni in sicer zadnji radi goljufije.

— Enotno toaletno milo namerava vpeljati vlada. Prodajalo se bode kos po 56 vinarjev.

— Draginja vina. Nastala je velika draginja vina. Deloma so tega krive tudi rekvizicije. Na Reki leži pač ogromno mnogo vina, a Reka je ogrska in zato se mora pač pri nas rekvirirati. Vinske cene torej rasejo pri nas po gostilnah. O tem se nam piše od verodostojne strani: Kako se sedaj vino na debelo prodaja, oziroma kupuje, je naravnost nečuvno. Se preden se še nadaljna kupčija vrši, si prodajalec in kupec drug drugemu obljubita, da ne smeta nikomur izdati, kako se je vino prodalo, oziroma kupilo, da ju nihče zasledovati ne more, in potem šele se cena in drugo dogovori. Imena so pisu teh vrst znana. To pa nekatere krčmarjem še nikakor ne zadoštuje, izsesati hočejo svoje žrtve ne samo z neprimernimi visokimi cenami, ampak še na drug način, to je: s prepričilo mero. Za postrežbo rabijo večinoma steklenice, ki imajo cimetno črto tik pod robom, natoči se pa le do vratu, tako, da so gostje pri meri vsakokrat za 8. do 12 h na blagu prikrajšani. Pripomniti je še, da cimetna črta na steklenicah nima nikakega uradnega značaja, služi le krčmarju, da približno ve koliko natočiti, — ako pa gost zahteva, tedaj se mora pa krčmar uradno poverjene cinkaste mere poslužiti, katera mora v vojudini Kranjski v vsaki krčmi na razpolago biti. — Kdor se temu upre ali pa nepopolno mero toči, zapade kazni in sicer zadnji radi goljufije.

— Enotno toaletno milo namerava vpeljati vlada. Prodajalo se bode kos po 56 vinarjev.

— Draginja vina. Nastala je velika draginja vina. Deloma so tega krive tudi rekvizicije. Na Reki leži pač ogromno mnogo vina, a Reka je ogrska in zato se mora pač pri nas rekvirirati. Vinske cene torej rasejo pri nas po gostilnah. O tem se nam piše od verodostojne strani: Kako se sedaj vino na debelo prodaja, oziroma kupuje, je naravnost nečuvno. Se preden se še nadaljna kupčija vrši, si prodajalec in kupec drug drugemu obljubita, da ne smeta nikomur izdati, kako se je vino prodalo, oziroma kupilo, da ju nihče zasledovati ne more, in potem šele se cena in drugo dogovori. Imena so pisu teh vrst znana. To pa nekatere krčmarjem še nikakor ne zadoštuje, izsesati hočejo svoje žrtve ne samo z neprimernimi visokimi cenami, ampak še na drug način, to je: s prepričilo mero. Za postrežbo rabijo večinoma steklenice, ki imajo cimetno črto tik pod robom, natoči se pa le do vratu, tako, da so gostje pri meri vsakokrat za 8. do 12 h na blagu prikrajšani. Pripomniti je še, da cimetna črta na steklenicah nima nikakega uradnega značaja, služi le krčmarju, da približno ve koliko natočiti, — ako pa gost zahteva, tedaj se mora pa krčmar uradno poverjene cinkaste mere poslužiti, katera mora v vojudini Kranjski v vsaki krčmi na razpolago biti. — Kdor se temu upre ali pa nepopolno mero toči, zapade kazni in sicer zadnji radi goljufije.

— Enotno toaletno milo namerava vpeljati vlada. Prodajalo se bode kos po 56 vinarjev.

— Draginja vina. Nastala je velika draginja vina. Deloma so tega krive tudi rekvizicije. Na Reki leži pač ogromno mnogo vina, a Reka je ogrska in zato se mora pač pri nas rekvirirati. Vinske cene torej rasejo pri nas po gostilnah. O tem se nam piše od verodostojne strani: Kako se sedaj vino na debelo prodaja, oziroma kupuje, je naravnost nečuvno. Se preden se še nadaljna kupčija vrši, si prodajalec in kupec drug drugemu obljubita, da ne smeta nikomur izdati, kako se je vino prodalo, oziroma kupilo, da ju nihče zasledovati ne more, in potem šele se cena in drugo dogovori. Imena so pisu teh vrst znana. To pa nekatere krčmarjem še nikakor ne zadoštuje, izsesati hočejo svoje žrtve ne samo z neprimernimi visokimi cenami, ampak še na drug način, to je: s prepričilo m

Zlata svetinja
Berolin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kozm.
Čistilo za
zobe

Seydlin

Izdeluje
O. Seydl
Stritarjeva ulica 7.

Dobiva
na
povod

Dr. J. Z. zobozdravnik, Moravska Ostrava. Natančno in temeljito sem preizkusil Vašo ustno vodo in Vaš zobni prašek, ki ju že dolgo rabim sam kakor tudi moji bolniki, zato Vam z veseljem izražam svoje mnenje: Ustnih vod in zobnih praškov se nahaja veliko, toda v resnici dobrih je zelo malo. Bolniki naj se torej poslužujejo le onega sredstva, o katerem je preizkušeno in večletna raba izpričala, da je v resnici dobro, in ta je: **Seydlin**.

Stroje za žanjenje žita

izdelek tvrd. Kovarik, Prostějov, K 1450 s pripadki, ročne mlince (žarne) in druge gospodarske stroje dobavlja takoj tovarna za stroje

ZUNA in DRUG,
Ledec na Sazavi, Češko. 2257

Radi pomanjkanja prostora se
proda čez 100 let star

KLAVIR

velike vrste, toda dobro ohranjen. Kdor bi ga želel kupiti naj se obrne na Ant. Jelenca, v Dol. Logatcu. 2251

Kupim hišo z vrtom

v Šiški, blizu Kranja ali Novega mesta. — Ponudbe s ceno na upravn. »Slov. Naroda« pod „Julij/2250“.

KONJAK

destilirana iz vina lastnega pridelka. Pri oslabelosti od starosti in žolčnih težavah je iz vina destilirana star konjak že stoletja znano preizkušeno okrepilo. 12 let staraga v 4 polilitrskih steklenicah pošljem franco za 40 K, mlajšega 3 letnega, čudovito bolečine tolažeče vdrgavalno sredstvo zoper trganje v udih, 4 polilitrske steklenice 32 K. 2 litra vinskega žganja 28 K.

Benedikt Hertl, veleposesnik, graščina Golče pri Konjicah, Stajersko.

Ena ali dve sobi

do megeče s kuhinjo, meblirano ali nemeblirano, iste stranke brez otrok. Ponudbe pod „Brez otrok/2249“ na upravništvo »Slov. Naroda«. 2259

Sprejme se pridno in pošteno

deklet

za pospravljanje sob in druga hišna dela v večje hiše, prosta hrana in stanovanje in 30 kron plače mesečno. 2234

Vpraša se pri upravi »Slov. Naroda«.

NA IZBIRO pošilja tudi na deželo: Krasne 2652

BLUZE

plašče, jopice, krila, kostume, nočne halje, perilo, modne predmete, sportne klobuke in steklenice. Zelo solidna tvrdka: M. Kristofič - Bučar

Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.

otroške obleke

in krstne oprave.

! KONCERT !

vsak večer

„KINO CENTRAL“

v deželnem gledališču.

ob 9 uri

v

„KINO CENTRAL“

v deželnem gledališču.

ob 9 uri

v

„KINO CENTRAL“

v deželnem gledališču.

ob 9 uri

v

„KINO CENTRAL“

v deželnem gledališču.

ob 9 uri

v

„KINO CENTRAL“

v deželnem gledališču.

ob 9 uri

v

„KINO CENTRAL“

v deželnem gledališču.

ob 9 uri

v

„KINO CENTRAL“

v deželnem gledališču.

Ponudite kostanjev les

v hladnih ali polenju edino tvrdki Vinko Vabič, žalec, Južnoštajerska.

Takojšnje plačilo proti duplikatu izvoznega lista! Kulantno poslovanje! Navesti je ceno, množino v vag. in rok oddaje.

Prej v Gorici. **F. Batjel** Prej v Gorici.

Ljubljana, Stari trg št. 28.

Možka in ženska dvokolesa s staro pnevmatiko.

šivalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke že kompletne od 2 K.

Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodalnice

Mehanična delavnica

na Starem trgu št. 11

v Ahacičevi hiši poleg goriške kleti.

MILO

dobivate v

špecialni trgovini za mlo

Milan Hočevar

Ljubljana

Sv. Petra cesta 28.

Istotam

sveče, krema za čevlje, toaletna mila, pralni praški i. t. d.

na debelo in drobno.

na debelo in drobno.

na debelo in drobno.

na debelo in drobno.

na debelo in drobno.

na debelo in drobno.

na debelo in drobno.

na debelo in drobno.

na debelo in drobno.

na debelo in drobno.

na debelo in drobno.

na debelo in drobno.

na debelo in drobno.

na debelo in drobno.

na debelo in drobno.

na debelo in drobno.

na debelo in drobno.

na debelo in drobno.

Opršno konjsko opravo

za dva konja novo, močno in jako fino izdelano prodam takoj. Jože Rozman, Gradišče 13, Ljubljana.

Blaž Jančar

pleskarski mojster

več let pri tvrdki Eberl, se priporoča slavnemu občinstvu kot invalid za 2215

stavbena in pohištvena

pleskarska dela.

Delavnica: Oražem, Breg št. 6.

Kupim dobro ohranjen

dinamo

za približno 40 do 60 žarnic.

Prodajam 2 železni tribi z lesenimi palci (zobmi) za na lesena vrata približno 2 m v premeru in zraven spadajoči 2 mali železni tribi, približno 550 mm v premeru.

ŽAGAR, izurjen rezati vsakovrsten les, se sprejme.

Kupim kostanjev les.

Josip Goljevčec v Ljubljani,

Kolodvorska ulica 34. 2219

Lasne kite

najboljše kakovosti po 8, 10, 12, 14 in 16 kron; lasne podloge Krepp ali Python in lasne mrežice v vseh barvah; „NERIL“ barva za lasne in brado od Dr. Drallea rjava, temnorjava ali črna po 2 in 4 K itd., vse še solidno, zanesljivo blago priporoča

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Pozor! Zaradi vpoklicanja v vojaško službo je lokalni odprti samo za prodajo blaga in sicer vsaki dan samo od 9 do 11 in v nedeljo od 9 do 11 ure dopoldan.

Kostanjev les

od 1 m dolgoti, 10 cm debelosti naprej v deblih in pole-
nih kupi po najvišji ceni tvrdka: 96

J. Pogačnik, Ljubljana, Mar. Terezije cesta 13.

Magister, magistra ali nediplomiran asistent

se išče za takojšen nastop za lekarno v Stubi. — Obširnejše ponudbe je nasloviti na E. V. Feller, Zagreb, Jurjevska 31-A.

Cesar Karel in cesarica Cita

v Ljubljani

samo še jutri v sredo ob 4. uri popoldne pri

predstavi za mladino v

„Kino Central“ v dežel. gledališču.

Prvi ljubljanski zavod za negovanje lepote

in trgovina dišav

zaloga Schröder-Schenke preparatov 2248

Poljanska cesta št. 7, pritličje.

Negovanje obraza, kože, las, prsi, rok.

Masaža telesa in parna kopel obraza.

Odpravljajo se mozoli, pege, zaledenci, rumene lise, rdečica kože in nosu, ohlapna koža, podbradek itd.

Damam z dežele se dajo navodila za nadaljnje samozdravljenje.

Sprejme se brivski vajenec

Ljubljana, Tržaška cesta št. 19. 2253

Kupi se v okolici Ljubljane majna, kmečka

hiša z vrtom.

Kdo pove upravn. »Slov. Naroda«. 2251

Iščem prodajalko

za trgovino z mešanim blagom. Biti mora dobro izurjena v železnini in rezanju šip. 2258

Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Dve čisto novi saperski

častniški uniformi

za srednje postavo, kakor tudi nekaj druge častniške obleke, se prodajo. Povpraša se pri A. J. v Igriški ulici št. 6, pritličje, desno. 2247

Vsi dornberški posestniki

kateri se nahajajo zunaj te občine, naj nemudoma dološijo na županstvo Dornberg polta Rihemberk popis vseh premočnin, katere so pustili doma v kuhinji, v spalnicah, v podstrešju, na skednju, v hlevu, v kleti itd. K premočninam spada tudi več vrst živina, govedo, konji, prešiči, ovce, koze itd. katere je imel posestnik pred časom evakuacije občine.

Županstvo Dornberg, 7. julija 1917.

Pristen dober brinjevec

se dobi pri

L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

se dobi pri

L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

se dobi pri

L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

se dobi pri

L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

se dobi pri

L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

se dobi pri

L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

se dobi pri

L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

se dobi pri

L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

se dobi pri

L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

se dobi pri

L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

se dobi pri

L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

se dobi pri

L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

Potrjim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem prežalostno vest, da nam je umrla naša nepozabna, najboljša soproga, mati, stara mati, tašča, svakinja in teta, gospa

Ivanka Jerman

v nedeljo, dne 8. julija previdena s svetimi zakramenti za umirajočo. Pogreb predrage pokojnice bo v torek 10. julija ob 4. uri popoldne.

Sv. maše za dušnice se bodo darovale v sredo 11. julija ob 8. uri v cerkvi sv. Križa.

Predrago pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.

V KRŠKEM, dne 8. julija 1917.

2263

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za vse ljubeznive dokaze srčnega sočutja povodom nenadomestljive izgube iskreno ljubljene sina in brata, gospoda

Ernesta Hallerja

izrekamo tem potom našo najpristranejšo zahvalo.

V RADEČAH, 8. julija 1917.

Globoko žalujoča redovina Haller.

Gonoktein.

Najnovejša, izkušena sredstvo brez vbrizgavanja proti kapavcu (triperju), belemu toku, črevesnemu in mehurnemu katariju itd., priznan na klinikah in upeljan na teh le zdravniških znanstvenih recepturijah za leto 1915. 2130

Berliner Rezept-Taschenbuch für Praktische Ärzte na strani 17 in 128. Berliner Allgem. med. Zentral - Zeitungsrezept-Taschenbuch na strani 5. Budapester Orvosi Zsebnaptár es Köziköny na strani 12 in 153. Frommes Oesterreich. Med. Kal. und Rezept. Taschenbuch na str. 53 in 129. Leipziger und Wiener Therapeutische Leistungen. Let. 1913 na strani 68. Praški recepturij českých zdravnikov na strani 171. Prager Rezeptarium des Zentralvereines deutsch. Ärzte in Böhmen na str. 172 z opazko: Da es die Magenschleimhaut nicht alteriert, besonders beim längerem Gebrauche wie bei Cystitis zu empfehlen. Schnirers Taschenbuch der Therapie na str. 230. Stein Schneiders Arztlicher Taschenkalender. Verzeichnis der neuesten Arzneimittel na str. 28. Wiener Rezept-Taschenbuch für praktische Ärzte na str. 17 in 222. Wiener Rezept-Taschenbuch für Zivilärzte na str. 127. Würzburger, die Nebenwirkungen der modernen Arzneimittel. VII. Gruppe Na str. 157. GONOKTEIN ne kviri želodca, na draži ledvic in ne izliva toksičnih exanthem. Dobi se v vseh večjih lekarnah. Skatljica K 6.—.

Zahtevajte literaturo in prospekt.

Ljubljana: Lekarna Trnkoczy.

Zagreb: Lekarna „Salvator“, S. Mittelbach, Jelačićev trg.

Proizvajajo: Farmakološko-kemični laboratorij „HERA“, Praga-Vrsovice 552.

Dobavitelj vojnega ministrstva in Vojno zdravstvenega združenja.

**Priporočamo našim
gospodinjam**

KOLINSKO CIKORIJO

**iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani**

Službena ponudba.

Gospodična iz dobre hiše, ki je letos dovršila trgovsko šolo v Celju s prav dobrim uspehom, želi vstopiti v službo v kako večjo trgovino na deželi, najraje na Spodnjem Štajerskem, kjer bi bila zraven knjigovodstva zaposlena tudi v trgovini.
Naslov pove upravištvo »Slov. Naroda« 2256

**Sprejme se takoj
kovaški pomočnik.**

Plača po dogovoru.

2211

**: Janez Kapus :
kovač na Bledu.**

*Modni salon
Stuchly-Maschke
Židovska ulica št. 3.
Dvorski trg 2.
Ljubljana.*

*Priporočam damam tu in na
deželi na Dunaju osebno izbrane
novosti*

krasnih klobukov

in čepic

finaga o usa za d me n d kice.

Jo ravila se sprejemajo.

Šalni klobuki vedno v zalogi.

Solidno bago — nizke cene

Trgovska pomočnica

debra prodajalica se sprejme.
JOS. ERRATH, trgovina meš. blaga
v Mokronogu, Dolenjsko.

2111

Kupim stare dobrovpeljane

trgovsko hišo

z nekaj zemljiščem in vrtom na
Kranjskem ali Spod. Štajerskem.
Kdo, pove upravištvo »Slov. Naroda« 2259

Ščetico, potenie, pripeklo, lučenje kože, lišaje,
grinje, kožne bolezni, ture, otekline in rane
ozdravi hitro in sigurno

ianfarsko mazilo.

Ne umaže in ne diši. Mali lonček 3 K velik
lonček 5 K, družinski lonček 9 K z navodilom
K temu spadajoče brinovo milo 4 K.

Gerö Sandor, lekarnar, Nagy Körös 30.

Popolne opreme otroškega perila

v zalogi za vsako starost

priporočata znana trgovina s perilom

C. J. HAMANN

LJUBLJANA, Mestni trg št. 3.

Ustanovljeno 1866.

Perilo lastnega izdelka.

Sprejme se takoj in pod ugodnimi pogoji

učenka

za špecerij ko trgovino v večjem
mestu na Gorenjskem

Ponudbe pod št. »J. K. / 2164« na
upravn. št. »Slov. Naroda«.

Zastoni in poštnine prosto

dobi vsak na željo
moj glavni katalog
s ca. 4000 slikami
ur, srebrnine, zlat-
nine, godben in
bijskih predmetov.
Šolske in koncertne

violine po K 12, 14, 16, 20, 25, 30 in viš.
Dobre harmonike à K 8, 10, 12, 14, 16,
22, 30, 40, 50, 70 in višje. Premena do-
voljena ali denar nazaj. Pošiljatev po
povzetju ali predplačilu. Raznošiljalnica
JAN KONRAD, c. kr. dvorni dobavitelj, Most
(Brüx) št. 1666, Češko.

Adrija

fotomanufaktura drogerija,

Ljubljana,

Selenburgova ulica št. 5.

priporočata veliko zalogo
desinfekcijskih preparatov kakor:
Lysol, Lysoform, Kreolin, For-
malin, Formalinove pastilje,
karbolovo kislino, karbolovo apno
itd. itd.

Velika zaloga fotografskih
potrebščin in aparatov.

Klobuke cilindre
in čepice
v največjih fazonah in v veliki izbiri
prip. roča
IVAN SOKLIČ.

Velika zaloga najmodernejših elementov.

133
Pristni Panama-elementi od 9 K do 50 K.

Po Najvišjem pooblaščenju Njeg. ces. in kralj. Apost. Veličanstva.

32. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija ima 21 146 dobitkov v goto-
vem denarju v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitnik znaša **200.000 kron.**

Zrebanje bo javno na Dunaju dne 26. julija. 1917. Srečka stane 4 krone.

Sreča se dobiva pri oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Ver-
dere Zollamtsstrasse 5, po loterijah, trafikah, pri davčnih, poštnih, brzojav-
nih in železniških uradih, pri menjalnicah itd. Igralni načrti za kupce srečk
zastoni. — Srečke se pošiljajo poštno prosto.

Od c. kr. generalnega ravnateljstva drž. loterij (oddelek za dobrodelne loterije).

: Mestna hranilnica v Radovljici :

Kmetska hranilnica in posojilnica v Radovljici

in

: : Posojilnica v Radovljici : :

dovoljujejo si tem potom naznanjati, da bodo pričeni

z dnem 1. julija 1917 za stranke uradovale od 8. zjutraj

do 2. popoldne razun ob nedeljah in praznikih

ter prosijo, da blagovoli p. n. obštstvo vzeti to na znanje.

Ravnateljstva :

Mestne hranilnice v Radovljici, Kmet. hranil. in posojilnice v Radovljici,

Posojilnice v Radovljici.

VARČNOST

na celi črti

označuje vestnost vsakega držav-
ljana v vojni. Kdor rabi lysoform,
hrani moč in zdravje ter bo pre-
stal tudi blizajočo se gospodarsko
vojno.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar
naznanja st. p. n. obštstvu, da se nahaja njegov

cvetlični sa'on

samo Pod Trančo št. 2
polog Cviljarskega mostu.

Velika zaloga suhih vencev.
Izdelovanje šopkov, vencev, travov l. t. d.
Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

» Delniška glavnica 10.000.000 kron. »

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond okrog 1.500.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici sedaj v Ljubljani, in Celju.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira crarične dobave in dovoljuje

aprovizacijske kredite.